

Les oracions triargumentals causatives dels verbs psicològics catalans d'interès

Bartomeu Abrines (Binissalem)
Carles Royo (Tarragona)

Summary: This paper analyses simple tri-argumental causative sentences with Catalan psych verbs of interest (*aficionar* 'to take up', *apassionar* 'to be passionate about', *entusiasmar* 'to be thrilled', *il·lusionar* 'to get excited by', *interessar* 'to be interested in') that do not fulfil Pesetsky's *Target/Subject Matter (T/SM) Restriction* (1995): *L'Arnau va interessar la Meritxell {en/per} la literatura* ('Arnau interested Meritxell in literature'). They are considered to have a complex bi-clausal argumental structure identical to that of sentences with the causative periphrasis *fer* 'make' + infinitive, but with the verb *fer* being silent. Both contain a dominant event nucleus v_{DOP} and a defective functional domain (CP, TP and VoiceP) in the infinitive clause. This structure is compared with that of causatives with a subordinate clause introduced with the conjunction *que* 'that', which have a dominant event nucleus v_{GOP} , and a complete functional domain (CP and TP). Lastly, this structure can be given more lexical content to form a periphrasis with a modal verb or equivalent, the structure of which is also analysed, together with that of constructions with other periphrases that have a pronominal psych verb in the subordinate clause.

Keywords: Catalan, argumental structure, causative sentence, tri-argumental sentence, psych verb of interest, Target/Subject Matter Restriction ■

Received: 04-02-2020 · Accepted: 05-11-2020

■ 1 Introducció¹

Segons la *Target/Subject Matter (T/SM) Restriction* de Pesetsky (1995), els verbs psicològics d'oracions causatives de canvi d'estat no poden formar oracions simples triargumentals. Tot i que Pesetsky considera que són predicats semànticament trivalents, l'oració no pot contenir alhora els tres papers temàtics possibles que defineix per a aquests verbs: *Experiencer*, *Causer* i *Target/Subject Matter of emotion*. L'argument *Causer* és incompatible amb l'argument *Target/Subject Matter* (1). Segons l'autor, hi ha una raó

1 Aquest treball s'ha beneficiat d'un ajut del projecte de recerca FFI2016-80142-P (Ministerio de Ciencia e Innovación) i del 2017 SGR 165 Research Group on Language and Linguistics o ROLLING (AGAUR) per l'autor Carles Royo.

estructural que explica la restricció, la qual desapareix en les corresponents oracions perifràstiques, dins l'àmbit de l'oració composta (2).

- (1) a. *The article in the *Times* angered Bill at the government.
 b. *The Chinese dinner satisfied Bill with his trip to Beijing.
 c. *The television set worried John about the veracity of Bill's alibi.
 d. *The problem of lexical entries bores John with his life as a linguistic.
 e. *Something Bill had said bothered Mary about her future.
 f. *Bill driving at night always worries John about the adequacy of his insurance coverage.
 g. *The distant rumbling frightened Mary of another tornado.

(Pesetsky, 1995: 60 (171))

- (2) a. The article in the *Times* made Bill angry at the government.
 b. The Chinese dinner made Bill satisfied with his trip to Beijing.
 c. The television set made John worry about the veracity of Bill's alibi.
 d. The problem of lexical entries made John bored with his life as a linguistic.
 e. ?Something Bill had said made Mary bothered about her future.
 f. Bill driving at night always makes John worry about the adequacy of his insurance coverage.
 g. The distant rumbling made Mary afraid/fearful of another tornado.

(Pesetsky, 1995: 61 (172))

A la literatura han aparegut diferents contraexemples que contradiuen aquesta restricció en diferents llengües romàniques, les quals, en determinats contextos, poden formar oracions causatives triargumentals que inclouen un complement preposicional, sovint referides al verb *interessar* (3), però també a altres predicats psicològics (4)–(5). Basant-se en les observacions de Ruwet (1993) i en dades del francès i l'italià, Kailuweit (2005, 2007) afirma que la *T/SM Restriction* de Pesetsky no existeix.

- (3) Català (a) / Espanyol (b) / Francès (c) / Italià (d)
 a. L'Arnau va interessar la Meritxell {en/per} la música clàssica.
 (Royo, 2019: 66 (1c))
 b. interesar a alguien por algo (Kailuweit, 2007: 1702)

- c. Ce cours / Son professeur a intéressé René à la Philosophie.
(Ruwet, 1993: 109 (45a))
- d. Il direttore ha interessato gli studenti alla problematica dei rifiuti.
(Vermandere, 2002: 359 (76a))
- (4) Català
 - a. El contacte amb els islandesos el va aficionar a la pesca (*o bé* per la pesca). (DUVC: s. v. *aficionar*)
 - b. Aquesta llei va empenyar els sindicats amb la patronal. (Royo, 2019: 73, nota 14)
- (5) Espanyol
 - a. El artículo enojó a Bill con la prensa. (Franco, 1990: 129, nota 7)
 - b. incitar a alguien contra alguien (Kailuweit, 2007: 1702)
- (6) Francès
 - a. (la rencontre de) cette femme merveilleuse a dégoûté Alfred de sa vie de bâton de chaise. (Ruwet, 1993: 108 (40a))
 - b. Le malheur m'a faite amère, il m'a révoltée contre les hommes et les Dieux (FRANTEXT: GRACQ: J.). (Kailuweit, 2005: 147 (128))
- (7) Italià
 - a. La legge sulle tasse personali incoraggia la gente a rubare e non a guadagnare (BR).
 - b. Aizzava contro allo zio i suoi figliuoli (VERGA: MDG).
(Kailuweit, 2005: 147 (129))

Royo (2017*b*, 2019) etiqueta les accepcions verbals que permeten aquestes construccions com a AcExp(pre) –oracions amb un experimentador acusatiu que regeixen un sintagma preposicional (3a)–, per diferenciar-les de les accepcions causatives de canvi d'estat biargumentals més habituals dels verbs psicològics amb experimentador acusatiu o AcExp (grup II de Belletti & Rizzi, 1988) –*L'Arnau va {entusiasmar / il·lusionar / neguitejar} la Meritxell*–, tot i que poden anar acompanyades d'un sintagma preposicional (SPrep) adjunt –*L'Arnau va {entusiasmar / il·lusionar / neguitejar} la Meritxell (amb la seva proposta)*–: utilitzarem aquestes etiquetes en el present article.²

Després d'introduir el marc teòric en què treballem (§2), recollim les dades que ens aporta el català per a les oracions triargumentals causatives

2 Dins la tipologia i classificació dels verbs psicològics, diversos autors defensen que les accepcions AcExp(pre) formen un grup verbal específic (cf. Ruwet, 1993; Kailuweit, 2005; Royo, 2017*b*).

amb verbs psicològics d'interès i altres possibles realitzacions alternants (§3), les analitzem tenint-hi en compte les diferents maneres en què els parlants construeixen aquestes oracions (§4) i, abans de les conclusions finals (§6), fem una proposta d'estructura argumental que doni raó de les tres construccions bàsiques que analitzem: una oració simple triargumental i dues oracions compostes amb una clàusula subordinada completiva (§5). La nostra proposta fonamental és que les oracions simples triargumentals AcExp(prep) presenten una estructura argumental complexa (cf. Royo, 2019: 82, nota 34), que es mostra obertament en la preferència de molts parlants per expressar la mateixa escena conceptual a través d'una oració composta.

■ 2 Marc teòric

En aquest treball seguirem el marc teòric establert per Cuervo (2003). Aquesta autora desenvolupa una teoria de l'estructura argumental amb tres tipus de nuclis que determinen les relacions sintàctiques amb els seus arguments. Aquests tres tipus de nuclis són *v* (ve petita), el qual introdueix events;³ *Voice* (Veu) i els nuclis aplicatius, els quals introdueixen els arguments, i les arrels.⁴

Cuervo també assumeix, seguint Marantz (1997), que els verbs es formen a la sintaxi per combinació d'una arrel lèxica i un nucli verbal *v*, el qual pot presentar tres *flavors* o 'matisos' (cf. també Harley, 1995; Folli & Harley, 2005). D'aquesta manera, depenent de la combinació de l'arrel amb el matís del nucli *v* obtindrem els tres tipus bàsics d'events: una activitat (v_{DO}), un predicat de canvi (v_{GO}) o un estat (v_{BE}).⁵

L'autora també assumeix que el nucli *v* no és el responsable directe de la introducció de l'argument extern. Aquesta funció la realitza el nucli *Voice* (cf. Kratzer, 1996; Alexiadou *et al.*, 2006, 2015). Per la seva banda, els nuclis

3 Utilitzem el terme *event* amb un sentit diferenciat del terme *esdeveniment*: els events inclouen tant els esdeveniments (actius o dinàmics) com els estats (estatus).

4 Wood & Marantz (2017) presenten una visió alternativa en la qual proposen l'existència de cinc potencials nuclis funcionals que poden introduir arguments en l'estructura sintàctica: *Voice*, *low applicative*, *little p*, les preposicions i *high applicative*.

5 Tant Marantz (2013) com Acedo-Matellán & Mateu (2015) opinen que considerar que un mateix nucli sintàctic pot codificar diferents nocions com ara causativitat o estativitat és poc elegant. Tot i que hi ha autors que defensen l'existència d'un nucli v_{CAUSE} , cal tenir en compte que per a Cuervo el significat causatiu és configuracional (v_{DO} + v_{BE}), com s'assenyala més endavant.

aplicatius introdueixen els arguments datius (cf. Pylkkänen, 2008). Finalment, Cuervo assumeix que les arrels poden legitimar un argument en la posició de complement, però no en la d'especificador.⁶

En la Taula 1 resumim les propietats d'aquests tres nuclis *v* introductors d'events.

	<i>v</i> _{DO}	<i>v</i> _{GO}	<i>v</i> _{BE}
character of event	dynamic, agentive	dynamic	stative
can take subject DP?	via Voice	no	yes (+root)
can take object DP?	yes (via root)	yes	yes
can embed a <i>v</i> P?	yes, all types	yes, <i>v</i> P _{BE}	no
can embed a SC?	yes	yes	yes

Taula 1. Propietats dels nuclis *v* introductors d'events segons Cuervo (2003: §1.2.1)

Segons l'autora, típicament *v*_{DO} combina amb *Voice*, que introdueix l'argument extern, el qual s'interpreta com l'agent de l'activitat. En canvi, el nucli *v*_{GO} no legitima un argument extern ni directament ni via *Voice*, ja que selecciona un DP objecte que s'interpreta com l'individu o l'element que pateix el canvi.

Amb aquests elements, Cuervo (2003) presenta les estructures argumentals dels cinc tipus d'events possibles amb predicats no perifràstics:

Estructures monoeventives			Estructures bieventives	
<i>v</i> _{DO}	<i>v</i> _{GO}	<i>v</i> _{BE}	<i>v</i> _{DO} + <i>v</i> _{BE}	<i>v</i> _{GO} + <i>v</i> _{BE}
activitats	predicats de canvi	estatives (existencials o predicatives)	causatives	incoatives

Taula 2. Estructures argumentals segons Cuervo (2003: §1.3)

6 Contràriament a l'assumpció que les arrels poden introduir complements (cf. també Harley, 2014; Cuervo, 2014), altres autors consideren que les arrels no poden legitimar complements a l'estructura argumental (cf. Alexiadou, 2014; Acedo-Matellán & Mateu, 2015).

Cal indicar que Cuervo rebutja expressament un nucli funcional v_{CAUSE} i v_{BECOME} . Segons aquesta autora, tant el significat causatiu (*make a state*) com el de canvi d'estat (*change to a state*) són configuracionals i es formen per composició semàntica de dos nuclis simples ($v_{\text{DO}} + v_{\text{BE}}$ en el cas de la semàntica causativa, i $v_{\text{GO}} + v_{\text{BE}}$ en el de la incoativa). Per tant, la semàntica causativa s'assoleix sense CAUSE, i la incoativa, sense BECOME (cf. Cuervo, 2015).

Tanmateix, en aquest treball ens interessen les construccions causatives perifràstiques, que Cuervo no discuteix explícitament, tot i que s'hi refereix en indicar que el nucli v_{DO} pot combinar-se amb qualsevol dels altres nuclis v per formar estructures complexes bieventives. Així, a part de la combinació $v_{\text{DO}} + v_{\text{BE}}$, que hem vist en la Taula 2, l'autora també assenyalava les combinacions $v_{\text{DO}} + v_{\text{DO}}$ i $v_{\text{DO}} + v_{\text{GO}}$, en les quals el nucli d'activitat es combina amb un altre nucli dinàmic per expressar també events causatius. Segons Cuervo (2003: §1.2.1), en espanyol i en anglès en aquests casos l'estructura s'expressa mitjançant dos verbs separats, amb *hacer/make* com el primer nucli v_{DO} .

Per tant, partirem d'aquestes possibles combinacions per donar compte de les estructures de les construccions causatives perifràstiques que volem estudiar.

■ 3 Les dades

En català és possible trobar exemples d'ús d'oracions causatives simples triargumentals amb determinats verbs psicològics (8a), però també d'oracions complexes amb una clàusula subordinada completiva (8b–8c). La clàusula principal de les oracions completives es pot construir amb el verb *fer* (8b) per formar una paràfrasi causativa o també amb un verb modal o equivalent (8c) (cf. Ginebra & Montserrat [2002, 48, nota 6], per al verb *interessar*).⁷ Les oracions complexes de (8b–8c) poden dur el verb psicològic en infinitiu o conjugat en forma pronominal. En totes les possibilitats de (8) el sintagma preposicional que representa l'estímul de l'experiència psicològica –{*en/per*} *la literatura*– hi apareix de forma obligatòria.⁸

7 A més, són predicats que s'usen en oracions complexes interordinades de finalitat, construccions que no analitzarem en aquest article: *L'Arnau va fer el treball per interessar la Meritxell* {*en/per*} *la literatura*; *L'Arnau va fer el treball perquè la Meritxell s'interessés* {*en/per*} *la literatura*.

8 Aquesta obligatorietat del SPrep és absoluta en el verb *interessar*: *ha fet que s'interessés* *(*en/per*...), *l'ha fet interessar* *(*en/per*...), *ha aconseguit que s'interessés* *(*en/per*...), *l'ha aconseguit interes-*

- (8) a. L'Arnau va interessar la Meritxell {en/per} la literatura.
 b. L'Arnau va fer que la Meritxell s'interessés {en/per} la literatura. /
 L'Arnau va fer interessar la Meritxell {en/per} la literatura. /
 L'Arnau la va fer interessar-se {en/per} la literatura.
 c. L'Arnau {va voler / va aconseguir} que la Meritxell s'interessés
 {en/per} la literatura. / L'Arnau {va voler / va aconseguir}
 interessar la Meritxell {en/per} la literatura.

(Royo, 2019: 82 (25))

Kailuweit (2005) considera poc clara la distinció entre *Target of emotion* i *Subject Matter of emotion* de Pesetsky (1995), tot i que Pesetsky indica que només el *Target* és l'objecte d'avaluació emocional. Seguint Ruwet (1994), Kailuweit designa el que en aquest article anomenem *estímul* de l'experiència psicològica com a *correlat*, el qual es correspon amb el *Target* de Pesetsky: un estat de coses –com les propietats d'una persona o d'una cosa– correlacionat amb una emoció, que suscita aquesta emoció. Inspirat en la idea de *Subject Matter*, Kailuweit crea el concepte de *punt de referència*, el qual no és el correlat de l'experiència psicològica, però ajuda a inferir que existeix el correlat: és l'argument –persona o cosa– que ens ajuda a detectar el correlat al qual s'orienta l'emoció. Aquesta terminologia li permet distingir, per exemple, el complement de les construccions de l'espanyol *temer algo* o *(a) alguien* (amb un correlat) de *temer por alguien* (amb un punt de referència); o en oracions triargumentals amb un SPrep, el SPrep seria el correlat a *interessar a alguien por algo* i el punt de referència (amb un correlat implícit) a *incitar a alguien contra alguien*, la persona cap a qui es dirigeix l'emoció de l'experimentador i que considera responsable d'un «estat de coses» enutjoses (cf. Kailuweit, 2007: 1701–1703).

A partir d'aquests conceptes, Kailuweit (2005) distingeix quatre grups de verbs psicològics del francès i l'italià que poden formar oracions causatives triargumentals amb un experimentador acusatiu i un argument SPrep que no és correferent amb el subjecte oracional (9). Centrem el nostre estudi en uns quants verbs del primer grup (9a), que es diferencia de la

sar *(en/per...). Però no és així sempre en altres verbs que són AcExp: *ha fet que s'apassionés / entusiasmes / il·lusionés*}, ?*l'ha fet* {*apassionar / entusiasmar / il·lusionar*}, *ha aconseguit que s'apassionés / entusiasmes / il·lusionés*}, *l'ha aconseguit* {*apassionar / entusiasmar / il·lusionar*}. Pel que fa al verb *aficionar*, vegeu la nota 15. Sobre la caracterització diferent del verb *interessar* en oracions biargumentals respecte dels verbs AcExp –com un verb DatExp, amb experimentador datiu–, i la impossibilitat de separar-lo de l'estímul de l'experiència psicològica en tots els seus alternants, vegeu Royo (2017a, 2019).

resta perquè l'argument SPrep hi és el correlat. A més, hi ha uns altres dos tipus de construccions en què hi ha un correlat i un punt de referència que són correferents, com una relació entre una part i un tot (10).⁹

- (9) Francès / Italià
- a. attirer, enthousiasmer, dégouter, fatiguer, intéresser / affezionare, appassionare, attirare, attrarre, disgustare, entusiasmare, interessare, sedurre, tentare
 - b. encourager / incoraggiare (verbs d'ànim)
 - c. consoler / confortare, consolare (verbs de consol) // distraire / distrarre (verbs de distracció)
 - d. animer, asticoter, braquer, buter, cabrer, courroucer, empoisonner, emporter, énerver, fâcher, hérissier, impatienter, indisposer, incommoder, indigner, irriter, outrer, révolter, scandaliser, soulever, ulcérer / agitare, aizzare, innervosire, irritare, rivoltare, sobillare, stizzire, stuzzicare (verbs d'enuig)¹⁰
(Kailuweit, 2005: 148–149 (131)–(135))
- (10) a. Ce qui me frappe dans les photographies que tu as faites, c'est la qualité de l'œuvre (FRANTEXT: RHEIMS, M.) / Non sapevo nemmeno io che cosa mi attirasse in Stefano (BUSCHI: V).
- b. Lior a vexé Maya par son indifférence (Gáatone 1998: 18 1).
(Kailuweit, 2005: 149–150 (137)–(139))

Quan Kailuweit (2005: 148) assegura que la *T/SM Restriction* no existeix, afirma que no hi ha només algunes poques excepcions a aquesta restricció, sinó una gran quantitat de verbs que poden participar en oracions triarguamentals amb un objecte experimentador.

En aquest article ens centrarem en l'estudi dels verbs psicològics catalans del primer grup (9a), en què el SPrep expressa l'*estímul* de l'experiència psicològica: es correspon amb el *Target* de Pesetsky (1995) o el *correlat* de Ruwet (1994) i Kailuweit (2005); però més específicament ens centrarem

9 Per a la caracterització dels diferents grups verbals de (9)–(10) i el contrast que presenten entre si, vegeu Kailuweit (2005: 147–150).

10 Segons Kailuweit (2007: 149), és el grup de verbs d'aquest tipus més nombrós en francès: cf. els verbs amb l'estructura $N_0 \vee N_1 \text{ contre } N_{hum}$ a Gross (1975: 245–271, taula 4); tot i això, indica que no s'utilitzen gaire, excepte *indisposer* i *soulever*. Són just els predicats sobre els quals Pesetsky (1995: 60; 322) afirma que no poden formar oracions triarguamentals en anglès.

en un subgrup d'aquests predicats, per les seves característiques sintàctiques i semàntiques.

D'una banda, hi ha els predicats del francès *enthousiasmer* i *intéresser*, i de l'italià *affezionare*, *appassionare*, *entusiasmare* i *interessare*; en català són els verbs *aficionar*, *apassionar*, *entusiasmar* i *interessar*, als quals podem afegir *il·lusionar*: són els predicats que estudiarem en aquest article i que anomenem *verbs psicològics d'interès*. És probable que un significat lèxic pròxim al del verb *interessar* faciliti l'acceptabilitat d'aquestes oracions: *aficionar*, *apassionar*, *entusiasmar* i *il·lusionar* poden interpretar-se com una manera específica d'interessar-se 'amb afició, passió, entusiasme o il·lusió'.¹¹ De l'altra, hi ha els predicats francesos *attirer*, *dégoûter* i *fatiguer*, i els italians *attirare*, *attrarre*, *disgustare*, *sedurre* i *tentare*: en català serien els verbs *atreure*, *cansar*, *disgustar*, *seduir* i *temptar*; semànticament, són verbs d'atracció (*atreure*, *seduir*, *temptar*) i de disgust (*cansar*, *disgustar*); n'hem trobat exemples en oracions triargumentals, però no els abordarem en el nostre estudi.

Una consulta al DDLC i al DUVC ens confirma la construcció triargumental dels verbs *aficionar* i *interessar* —marcats al DDLC com a «[N₁ V N₂ preposició N₃]» i al DUVC com a «*verb [algú] [en / per una cosa]*»—, però és possible trobar exemples d'ús d'oracions triargumentals amb altres verbs d'aquest grup no recollides ni al DDLC ni al DUVC, com *apassionar*, *entusiasmar* i *il·lusionar*.¹² Els verbs psicològics *aficionar* (11), *apassionar* (12), *entusiasmar* (13), *il·lusionar* (14) i *interessar* (15) permeten la triple configuració de (8).¹³

- (11) a. Aquesta estada a Itàlia del marquès de la Mina [...] és, segons Carrera Pujal, la causa que el va aficionar a les òperes italianes. (Alier i Aixalà, 1990: 79)

11 Vegeu els verbs d'entusiasme i interès a Kailuweit (2005: 264–267). Segons aquest autor, la forma més intensa de l'interès és l'entusiasme.

12 Poden haver-hi més verbs en aquest subgrup, com *obsessionar*, la construcció triargumental del qual no apareix al DDLC ni al DUVC: *Aquest llibre el va obsessionar amb la idea de convertir-se en un il·lusionista tant [sic] bo com l'autor.* (exemple extret d'internet; vegeu la nota 14).

Una consulta al DDLC i al DUVC també permet comprovar que aquests reculls lexicogràfics no mostren accepcions triargumentals de molts dels verbs catalans corresponents als predicats de (9), tot i que és possible trobar-ne exemples d'ús.

13 Als exemples de (11)–(15) indiquem amb les lletres i superíndex *b*¹, *b*² i *b*³ les tres possibles realitzacions de la configuració de (8b), i amb *c*¹ i *c*² les dues possibles de (8c).

- b¹. [...] pagesos acomodats que el van educar en la devoció cristiana i van fer que s'aficionés a les coses de l'església. (Viquipèdia: s. v. *Enric d'Ossó i Cervelló*)¹⁴
- b². La de Juli Cèsar em va fer aficionar a la història romana. (Bosch-Gimpera, 1980: 26)
- b³. La bogeria progressiva la va fer aficionar-se al menjar de cans.
- c¹. Com podem aconseguir que s'aficioni a utilitzar-la? (Durban Roca, 2010: 54)
- c². Assoliria aquell home aficionar-la a tots els seus gustos i capricis. (Ohnet, 1931: 199)
- (12) a. Prat, que, fins ben entrada l'adolescència, volia ser pescador com l'avi i que va ser un mestre qui el va apassionar per la cuina, va rebre una formació molt acurada al llarg de quasi una dècada. (*Setmanari de l'Alt Empordà*, 18 de març del 2014, p. 57)
- b¹. Com fer que els nens i nenes s'apassionin per l'art?
- b². Crec que va ser el seu exemple, més que cap paraula, allò que em va fer apassionar per la lectura.
- b³. Segons la pròpia [*sic*] autora, la necessitat de comunicar i d'expressar allò que sentia la va fer apassionar-se per la música.
- c¹. [...] van propiciar que l'opinió pública catalana s'apassionés per l'elecció de l'Arxiduc com a Emperador. (Alabrús, 1998: 146)
- c². [...] què ha de fer per aconseguir apassionar els infants en el món de l'esport.
- (13) a. Després d'estudiar al Fasori Evangélikus Gimnázium de Budapest dirigit pel mestre i matemàtic Lászlo Rátz qui [*sic*] el va entusiasmar per les matemàtiques. (Viquipèdia: s. v. *Eugene Paul Wigner*)
- b¹. [...] la progressió de música que han vist ha servit bé al seu objectiu: fer que s'entusiasmessin per el [*sic*] rap que han de fer.
- b². Enric Bagué, historiador, ens va fer entusiasmar pel gòtic a l'Institut Escola. (Sardà, 1999: 66)
- b³. Fou amiga de la cantant de Kansas, Marva Whitney (n.1944 – d. 2012) qui [*sic*] la va fer entusiasmar-se pel soul i el funk.
- c¹. El primer va aconseguir que s'entusiasmes pels clàssics valencians del segle XV. (Ferrando, 2008: 163)
- c². No és gens fàcil aconseguir entusiasmar els joves en projectes solidaris, reflexius, multiculturalistes i de barri.

14 Tots els exemples d'aquest article sense indicació de font provenen d'internet, en consultes fetes entre els mesos de gener i juliol de l'any 2019.

- (14) a. Corominas defineix Viladrich com “un home valent, visionari i profund demòcrata” que “per a nosaltres va ser tot un referent i ens va il·lusionar en un projecte trencador”. (*Regió7*, 30 de juny del 2013)
- b¹. Es van posar en contacte molt ràpid amb mi, tenien interès, volien un jugador que sabés la història del Manresa, que fos un jugador una mica veterà a la lliga i això va fer que m'il·lusionés en tornar.
- b². [...] qui amb el seu entusiasme, em va fer il·lusionar pel món de la docència i la recerca.
- b³. La infància de Santapau transcorre en l'ambient senzill de Vinaròs, on la seva curiositat innata i el seu instint creatiu, el fan il·lusionar-se per tot, pel color del cel, l'olor del camp, els pescadors, la mar, etc.
- c¹. Al meu Àngel, que durant vint anys ha aconseguit que m'il·lusionés en allò que d'altres m'impedient [sic] fer-ho.
- c². Per tot això hem aconseguit il·lusionar gent nova per estar a la nostra llista.
- (15) a. L'afició a la música el va polititzar i el va interessar per la lectura. (*elnacional.cat*, 4 de març del 2018)
- b¹. Durant la seva estada a la Universitat de Perpinyà, Joan Peytaví, professor d'Història del Taysir, va fer que s'interessés per Anselm Turmeda.
- b². Sampere, esperonat per l'exemple precedent de Puig i Cadafalch en el seu viatge per Europa, que va fer interessar la Junta de Museus per la compra de dues valuoses col·leccions de peces arqueològiques gregues [...]. (Boronat i Trill, 1999: 228)
- b³. Va ser aquest sotrac emocional que la va fer interessar-se per les víctimes del conflicte. (*VilaWeb*, 16 de gener del 2006)
- c¹. Volia interpel·lar el lector i aconseguir que s'interessés sobretot per la narració. (*Ara*, 6 de setembre del 2012)
- c². Ha aconseguit interessar els alumnes en la literatura (o bé per la literatura). (DUVC: s. v. *interessar*)

Les dades de (11)–(15) indiquen, d'una banda, que les oracions simples triargumentals d'aquests verbs són possibles en català (11a–15a); de l'altra, que sovint els parlants utilitzen una oració complexa per referir-se a la mateixa escena conceptual, en lloc d'una oració simple triargumental, a través d'una subordinada completiva (11b–c–15b–c). Comprovem que no hi ha una restricció absoluta a les oracions triargumentals i, alhora, que hi ha altres construccions alternatives.

La *T/SM Restriction* de Pesetsky (1995) es pot concebre com una dificultat o resistència perquè en una mateixa oració coincideixin una causa externa directa (l'argument extern subjecte oracional) i una segona causa externa més indirecta o un estímul de l'experiència psicològica (l'argument intern SPrep), més que no pas com una restricció estricta. Això pot explicar que sovint en lloc d'una oració simple triargumental [...] s'utilitzi una construcció complexa amb el verb *fer* [...] o amb verbs que Ginebra & Montserrat (2002: 48, nota 6) anomenen modals o equivalents [...]. A les oracions triargumentals simples coincidiria, en termes d'Acedo-Matellán & Mateu (2015: 83–84), una *causa estructural* i una *causa conceptual*. (Royo, 2019: 82)

Les oracions simples triargumentals AcExp(pre) són construccions causatives (cf. Kailuweit, 2005; Royo, 2019). A diferència de la majoria de verbs AcExp –com els predicats *apassionar*, *entusiasmar* i *il·lusionar*–, que poden formar oracions biargumentals causatives,¹⁵ el verb *interessar* participa en oracions biargumentals que no són causatives (cf. Kailuweit, 2005, 2007; Royo, 2017a, 2017b), com *A la Meritxell li interessa la literatura*. El contrast entre les oracions biargumentals estatives del verb *interessar* i les triargumentals causatives del mateix verb es fa evident a través de diverses proves: les biargumentals no passen el *tough-construction test* (16b–17b), a diferència del comportament de les triargumentals (16c–17c) i de la majoria d'oracions biargumentals dels verbs AcExp (16a–17a); a més, les biargumentals de *interessar* no admeten la construcció d'imperatiu ni la paràfrasi causativa (18a–20a), a diferència de les triargumentals, que sí que les admeten (18b–20b).

- (16) a. James is easy to upset.
 b. *James is easy to interest.
 c. James is easy to interest in anything wholesome.
 (Kailuweit, 2018: 190–191 (7)–(8)/(11))
- (17) a. La Meritxell és fàcil d' {apassionar / entusiasmar / il·lusionar} .
 b. *La Meritxell és fàcil d'interessar.
 c. La Meritxell és fàcil d'interessar {en/per} qualsevol cosa.

15 El verb *aficionar* s'aparta d'aquest model, perquè no forma oracions biargumentals del tipus **El futbol aficiona la Meritxell*. El DIEC2 el recull només com un verb pronominal (*aficionar-se*), amb un SPrep obligatori (*S'ha aficionat a llegir*). El DUVC ho fa igualment (*Es va aficionar a la música ètnica* (o bé *per la música ètnica*)), a més de recollir també la construcció triargumental (cf. (4a)). Els verbs que poden formar aquests dos tipus d'oracions alternants –com les dues accepcions de *aficionar* recollides al DUVC– participen en una *alternança agentiva externa/interna* o *agentiva e/i* (cf. Royo, 2019: 74, nota 16).

- (18) Francès / Italià
 a. *Intéresse-le ! / *Interessalo!
 b. Intéresse-le à notre projet ! / Interessalo a nostro progetto!
 (Kailuweit, 2005: 240 (189) / 266 (234))
- (19) Francès / Italià
 a. *?Ce que Paul a dit est la cause que Jean est intéressé. / {?*La problematica dei rifiuti + *?il nuovo piano di studi} é la causa del fatto che gli studenti {sono + siano) interessati.
 b. Ta présentation excellente est la cause que Jean est intéressé à notre projet. / Il nuovo piano di studi é la causa del fatto che gli studenti sono interessanti alla problematica dei rifiuti.
 (Kailuweit, 2005: 267 (235–236))
- (20) Català
 a. *Interessa-la! / *La passió amb què aquest professor fa les classes és la causa que la Meritxell estigui interessada.
 b. Interessa-la {en/per} la literatura!¹⁶ / La passió amb què aquest professor fa les classes és la causa que la Meritxell estigui interessada {en/per} la literatura.

En tots els exemples d'oracions simples triargumentals de (8a) i (11a–15a) el verb psicològic hi apareix en un temps verbal perfectiu, que en facilita l'acceptabilitat. Amb un temps imperfectiu les oracions semblen més forçades (21). Interpretem que el temps perfectiu facilita la lectura causativa de l'oració. Tot i així, és difícil fer afirmacions taxatives amb aquestes construccions, en què els parlants poden tenir percepcions d'acceptabilitat diferents (cf. Royo, 2019: 72–73, nota 14): no és impossible trobar exemples d'ús d'aquestes oracions triargumentals amb un temps verbal imperfectiu (22).

- (21) a. ~Aquesta estada a Itàlia [...] {és [...] la causa que l'aficiona / era [...] la causa que l'aficionava} a les òperes italianes.
 b. ~Prat, [...] que {és un mestre que l'apassiona / era un mestre que l'apassionava} per la cuina, va rebre una formació molt acurada al llarg de quasi una dècada.

16 És possible que aquesta oració soni estranya a determinats parlants. Com s'indica al paràgraf que hi ha a continuació, és un fenomen característic d'aquestes construccions simples triargumentals, en què els parlants no tenen una idèntica percepció d'acceptabilitat.

- c. ~[...] dirigit pel mestre i matemàtic Lászlo Rátz, que {l'entusiasme / l'entusiasmava} per les matemàtiques.
 - d. ~[...] que per a nosaltres {és tot un referent i ens il·lusiona / era tot un referent i ens il·lusionava} en un projecte trencador.
 - e. ~L'afició a la música (el polititza i l'interessa / el polititzava i l'interessava) per la lectura.
- (22) a. Barcelona, on el jove poeta es va traslladar el 1943 per continuar els estudis —viu a casa d'un oncle agnòstic i bibliòfil que l'aficiona a les llibreries de vell— [...]. (Pons, 1998: 304)
- b. Només el seu dinamisme ens pot donar raó d'aquesta antinòmia; [...] si per una banda l'enfonsa en la Edat Mitjana, per l'altra l'apassiona per la llibertat. (Coromines, 1933: 28)
 - c. El bon educador és el que sap descobrir el tresor amagat que tot infant i jove porta dins seu. Ell ajuda a extreure aquest tresor, l'ensenya a l'educand i l'ànima, l'entusiasme per allò que ella o ell és únic.
 - d. Masip admet que el projecte l'il·lusionava per portar el lideratge de la secció, ara des dels despatxos.
 - e. Maragall [...] ha aprofitat la indolència dels anys d'estudiant d'una carrera que en el fons no l'interessava per a llegir i nodrir intel·lectualment l'esperit. (Sugranyes de Franch, 1994: 138)

Podríem deduir que la possibilitat de formar oracions simples triargumentals AcExp(prep) és una característica compartida per tots els verbs AcExp.¹⁷ Tanmateix, aquestes oracions no semblen possibles amb la majoria de verbs AcExp, tenint en compte que hi ha d'haver la presència obligatòria del SPrep (23a); en canvi, són ben formades quan s'utilitzen tots dos alternants de l'alternança causativa d'aquests predicats (cf. Abrines, 2016; Royo, 2017*b*) —tant el causatiu (23b) com l'ergatiu pronominal (23c)—, i el SPrep hi apareix com un adjunt lèxic prescindible (cf. Mateu, 2000), tot i que present en l'escena conceptual de l'oració.

- (23) a. *L'Arnau va {alegrar / commoure / emocionar / escandalitzar / espantar / neguitejar / sorprendre} la Meritxell {a/en/per/...} [...].
- b. L'Arnau va {alegrar / commoure / emocionar / escandalitzar / espantar / neguitejar / sorprendre} la Meritxell (amb les seves paraules).

17 Pel que fa a una classificació en un grup verbal diferent del verb *interessar*, vegeu la nota 8.

- c. La Meritzell es va {alegrar / commoure / emocionar / escandalitzar / espantar / neguitejar / sorprendre} (amb les paraules de l'Arnau).

Per tant, la natura lèxica del verb psicològic influeix en la possibilitat de formar oracions causatives triargumentals. De les dades de Kailuweit (2005) recollides a (9) sembla deduir-se que pot haver-hi una causa semàntica en aquest fenomen, que afecta diversos grups de predicats que comparteixen un significat pròxim dins de cada grup. Però el fenomen pot ser força més complex i necessitaria un estudi més aprofundit.

Un altre aspecte a tenir en compte en aquestes dades fa referència a l'observació de Reinhart (2001: 385–386), segons la qual les oracions causatives triargumentals dels verbs psicològics només serien possibles quan el subjecte oracional és un agent (24), una afirmació discutida i rebutjada per Kailuweit (2005: 147–148). Totes les oracions de Pesetsky (1995) recollides a (1) contenen un subjecte no agentiu, i l'observació de Reinhart intenta defensar que la *T/SM Restriction* de Pesetsky s'estableix en un determinat context; però, de fet, en algunes oracions de (3–7), a (11a), (15a) i (22b/d–e) hi ha exemples amb un subjecte no agentiu, que mostren que no es tracta d'una construcció impossible.¹⁸

- (24) a. Lucie/the article interested Max.
 b. Lucie interested Max in linguistics.
 c. */? The article interested Max in linguistics.

(Reinhart, 2001: 385)

Pel que fa a les oracions complexes com les recollides a (8b–c), les dades també ens aporten informacions que cal analitzar. A partir d'aquí, recollim els exemples només amb el verb *interessar*, per simplificar l'exposició (tot i que també són aplicables als verbs *aficionar*, *apassionar*, *entusiasmar* i *il·lusionar*). Amb el verb en infinitiu pronominal només és possible la perífrasi amb *fer*, no pas amb *aconseguir* (25), cosa que no passa si l'infinitiu no és pronominal (26).

18 Royo (2019) observa que les oracions triargumentals AcExp(pre) amb un agent sonen més naturals per a determinats parlants que no pas les no agentives, però indica amb altres exemples d'ús que aquestes últimes també són possibles.

- (25) a. L'Arnau la va fer interessar-se {en/per} la literatura.
 b. *L'Arnau la va aconseguir interessar-se {en/per} la literatura.
- (26) a. L'Arnau la va fer interessar {en/per} la literatura.
 b. L'Arnau la va aconseguir interessar {en/per} la literatura.

Tot i que les perífrasis amb *fer* i amb *aconseguir* presenten comportaments similars en determinats contextos (cf. 29–30), el contrast de (25) s'explica per la interpretació diferent de totes dues construccions. Amb *fer* s'interpreta com una construcció en què el subjecte lògic de l'infinitiu no és correferent amb el subjecte de l'oració matriu i pot presentar-hi Cas acusatiu (27a); en canvi, amb *aconseguir* s'interpreta com una construcció en què el subjecte lògic de l'infinitiu està controlat pel subjecte de la principal i, lògicament –a més d'una hipotètica falta de concordança de gènere en l'exemple de (25b)–, el referent del subjecte d'una oració matriu com la de (27b) no pot ser present alhora en aquesta oració amb un clític d'acusatiu *el, la, els, les*.¹⁹

- (27) a. L'Arnau_i la_j va fer interessar-se_j {en/per} la literatura.
 b. L'Arnau_i va aconseguir PRO_i interessar-se_i {en/per} la literatura.

D'altra banda, a les perífrasis amb *fer* sembla que la caracterització sintàctica de l'experimentador és diferent si el verb en infinitiu és pronominal o no ho és. Amb un infinitiu pronominal (28a) l'experimentador només es pot substituir per un clític acusatiu si és amb proclisi davant de *fer* (28b),²⁰ però no pas amb enclisi després de l'infinitiu (28c), una restricció que és

19 La clàusula subordinada de (27b) té un infinitiu pronominal amb un subjecte PRO amb cas nul, el qual necessita comprovar aquest cas a l'especificador de ST, de la mateixa manera que es comprova el cas nominatiu del subjecte d'una oració finita (cf. Villalba, 2004: s. v. *cas nul*). Entenem, per tant, que en aquesta construcció *aconseguir* no es comporta de manera paral·lela al verb *fer* de (27a), ja que el verb *aconseguir* hi funciona com un verb principal, i no com un verb semblant als modals (cf. la nota 52), com ho fa a (30). Sembla, i és una hipòtesi que quedaria per confirmar, que en aquests casos el verb *aconseguir* funcionaria com a principal quan l'infinitiu que el segueix és pronominal, i com un verb semblant als modals quan l'infinitiu de la clàusula no és pronominal. Que les construccions de (27a) i (27b) no són similars es confirma si comprovem que l'equivalent a (27b) amb el verb *fer* és agramatical (*L'Arnau va fer interessar-se {en/per} la literatura), i que l'equivalent a (27a) amb el verb *aconseguir* també ho és (cf. 25b). Com es recull a l'apartat §5, la subordinada de (27a) conté un ST defectiu (cf. l'estructura de (65)), a diferència del ST complet de la subordinada de (27b).

20 Vegeu, però, els casos de (32) recollits més endavant. Pel que fa als tres exemples de (28), vegeu també els comentaris fets a l'apartat §5 al voltant dels exemples de (64).

absoluta –tant amb proclisi com amb enclisi– quan l'oració es construeix amb una clàusula completiva del verb *interessar-se* conjugat, tant en la perífrasi amb *fer* com amb *aconseguir* (29). Aquesta restricció desapareix a les perífrasis amb un infinitiu no pronominal (30), comportament similar al de les oracions simples triargumentals del verb (31).

- (28) a. L'Arnau va fer interessar-se la Meritxell {en/per} la literatura.
 b. L'Arnau la va fer interessar-se {en/per} la literatura.
 c. *L'Arnau va fer interessar-se-la {en/per} la literatura.
- (29) a. L'Arnau va {fer/aconseguir} que la Meritxell s'interessés {en/per} la literatura.
 b. *L'Arnau la va {fer/aconseguir} que s'interessés {en/per} la literatura.
 c. *L'Arnau va {fer/aconseguir} que se la interessés {en/per} la literatura.²¹
- (30) a. L'Arnau va {fer/aconseguir} interessar la Meritxell {en/per} la literatura.
 b. L'Arnau la va {fer/aconseguir} interessar {en/per} la literatura.
 c. L'Arnau va {fer/aconseguir} interessar-la {en/per} la literatura.
- (31) a. L'Arnau va interessar la Meritxell {en/per} la literatura.
 b. L'Arnau la va interessar {en/per} la literatura.
 c. L'Arnau va interessar-la {en/per} la literatura.

Les dades de (28–31) permeten formular una hipòtesi inicial: les oracions causatives simples triargumentals del verb *interessar* (31) –i altres verbs d'interès (*aficionar*, *apassionar*, *entusiasmar*, *il·lusionar*)– podrien compartir una estructura comuna amb les perífrasis d'infinitiu no pronominal d'aquests predicats amb el verb *fer* o amb verbs que Ginebra & Montserrat (2002) anomenen modals o equivalents (com *intentar*, *aconseguir*, etc.) (30). Seria una estructura diferent de les perífrasis d'infinitiu pronominal d'aquests predicats amb el verb *fer* (28), d'una banda, i de les construccions de *fer* o *aconseguir* amb una clàusula completiva del verb *interessar-se* conjugat (29), de l'altra.

Finalment, no és impossible trobar exemples de la perífrasi pronominal *fer interessar-se* amb un clíctic de datiu (32a), no pas d'acusatiu (cf. 28b), com

21 Cal tenir en compte que aquesta oració podria ser acceptable si s'interpreta la clàusula completiva com a passiva pronominal: *L'Arnau va {fer/aconseguir} que hom la interessés {en/per} la literatura*. Amb un datiu en lloc d'un acusatiu, l'oració és acceptable si s'interpreta com un datiu ètic: *L'Arnau va {fer/aconseguir} que se li interessés {en/per} la literatura*.

els recollits a (33). Hem trobat algun exemple amb datiu de la perífrasi no pronominal *fer interessar* (32b), però de manera molt més marginal, com el de (34): és una oració que sona més forçada.

- (32) a. L'Arnau li va fer interessar-se {en/per} la literatura.
 b. ?L'Arnau li va fer interessar {en/per} la literatura.
- (33) a. El seu treball amb els primers ordinadors de temps compartit li va fer interessar-se encara més en la seva possible optimització. (Veà i Baró, 2005: 54)
 b. Un dels professors que més li va influir va ser Petrus Camper, qui li va fer interessar-se per la botànica i en particular per la fisiologia vegetal. (Viquipèdia: s. v. *Martinus van Marum*)
 c. L'arribada de Lucca Giordano a Madrid, en 1692, li va fer interessar-se en l'aprenentatge de la pintura al fresc.
- (34) Parker va néixer en un barri humil de Kansas i va ser l'època escolar la que li va fer interessar per la música i on va començar a tocar la tuba. (Ràdio Capital, 12 de març del 2018)

■ 4 Anàlisis prèvies de les construccions causatives perifràstiques

En les anàlisis de les subordinades d'infinitiu és habitual distingir dos tipus de construccions depenent de la posició que ocupa el subjecte lògic de l'infinitiu: les que permeten un subjecte preverbal a l'infinitiu (35a), i les que només permeten un subjecte postverbal (35b).

- (35) a. L'Arnau va veure els nens cantar una cançó.
 b. L'Arnau va fer cantar una cançó als nens.

Diem que les primeres *permeten* un subjecte preverbal perquè també el poden dur en posició postverbal (36a). En canvi, diem que les segones *només permeten* un subjecte postverbal perquè l'anteposició del subjecte al verb en aquestes construccions és agramatical (36b).

- (36) a. L'Arnau va veure cantar una cançó als nens.
 b. *L'Arnau va fer els nens cantar una cançó.

Els verbs matriu que hem usat en els exemples són prototípics de cada tipus de construcció. En la primera és un verb de percepció i en la segona, un verb causatiu (cf. Labelle, 2017). Per tant, és habitual diferenciar les

construccions amb verbs causatius, *fer* o *deixar*, de les construccions amb verbs de percepció, com *veure* o *sentir*.

Així per exemple, Alsina (2008) considera que les subordinades d'infinitiu que depenen de verbs de percepció formen *estructures de control no argumental d'objecte*, en les quals el subjecte de l'infinitiu s'expressa com a objecte del verb subordinant i, per tant, quan és en forma de sintagma determinant (SD) apareix darrere del verb principal i davant de l'infinitiu (37a), tot i que també pot aparèixer darrere de l'infinitiu (37b):

- (37) a. Vaig veure en Josep córrer darrere l'autobús.
 b. Vaig veure córrer en Josep darrere l'autobús.
 (Alsina, 2008: 2423 (47))

Tanmateix, en les construccions causatives, el subjecte de l'infinitiu s'expressa com a objecte del conjunt format pel verb principal *fer*, per exemple, i l'infinitiu. Per tant, en aquests casos un subjecte en forma de SD ha d'aparèixer després de l'infinitiu (38a) i la posició posterior al verb principal d'aquest subjecte és rebutjada (38b):

- (38) a. Vaig fer córrer en Josep darrere l'autobús.
 b. *Vaig fer en Josep córrer darrere l'autobús.

Segons Alsina (2008), la diferència entre totes dues construccions és més clara quan el verb en infinitiu és transitiu, ja que aleshores el subjecte lògic de l'infinitiu és un objecte directe en la construcció de control no argumental d'objecte (39a) i un objecte indirecte en la causativa (39b), tot i que les diferències no són tan evidents si el subjecte lògic de l'infinitiu apareix en forma de clític (40):

- (39) a. He sentit *la Maria* cantar alguns versets.
 b. He fet cantar alguns versets *a la Maria*.
 (40) a. *L'he* sentida cantar alguns versets.
 b. *Li* he fet cantar alguns versets.²²

22 Tant l'exemple de (39a) com el de (40a) són extrets directament d'Alsina (2008: 2427), mentre que els de (39b) i (40b) són adaptats d'aquest mateix autor, ja que ell fa la construcció també amb el verb *sentir*, donant a entendre, doncs, que els verbs de percepció també poden usar-se en la construcció causativa si el subjecte lògic de l'infinitiu hi apareix darrere. Per claredat expositiva, però, en el nostre cas hem preferit canviar el verb de la construcció causativa amb el verb *fer*.

D'altra banda, aquest autor també reporta una diferència semàntica entre totes dues construccions, ja que indica que en la causativa l'esdeveniment corresponent a l'infinitiu s'interpreta com a complet, mentre que en la construcció de control no argumental d'objecte, no.²³

Les anàlisis del comportament d'aquestes construccions s'han adreçat precisament a explicar les diferències entre totes dues estructures. Labelle (2017), per exemple, considera que les construccions amb el subjecte de l'infinitiu en posició preverbal són estructures biclausals caracteritzades per ECM (*Exceptional Case Marking*).²⁴ En aquest cas, segons l'autora, la clàusula d'infinitiu no té nucli complementador SC, sinó només un nucli ST i és el verb matriu el que atorga Cas acusatiu al subjecte lògic de l'infinitiu, sigui directament o per ascens del subjecte a la posició d'objecte del verb matriu. Segons l'autora, per tant, la clàusula inserida manté una part del seu domini funcional, cosa que es demostra perquè l'infinitiu pot acollir un clíctic d'objecte, un auxiliar i ser negat.²⁵

23 Ciutescu (2018) indica que Baschung & Desmets (2000) també proposen una diferència semàntica entre les construccions IC (*Infinitival Complement*) i les RIC (*Reduced Infinitival Complement*) que ella estudia. Així, en les primeres el subjecte del verb principal exerciria poc control sobre el subjecte de l'infinitiu, mentre que en les segones el control per part del subjecte de la principal sobre el del verb en infinitiu seria més fort o estricte.

Cal dir, de tota manera, que Ciutescu no identifica les construccions IC i RIC amb les de control no argumental d'objecte i amb les causatives respectivament. Per a aquesta autora les construccions IC corresponen a aquelles en què el subjecte de l'infinitiu és preverbal, mentre que les RIC són les que tenen el subjecte de l'infinitiu darrere del verb.

D'altra banda, Ciutescu (2018) analitza les propostes de diferents autors, entre els quals hi ha Alsina, en el sentit que les construccions IC amb un clíctic d'acusatiu es diferenciarien de les construccions RIC amb un clíctic de datiu perquè les primeres implicarien un esdeveniment subordinat incomplet, mentre que les segones l'implicarien complet. Així, en la construcció *Li/La vaig veure reparar un relloige* (Alsina, 2008: 2428 (78)), l'ús del clíctic de datiu suposaria que l'esdeveniment de reparar el relloige s'ha completat, mentre que l'ús del clíctic d'acusatiu implicaria que el subjecte del verb de percepció només ha vist part del procés de reparació. Tanmateix, Ciutescu rebutja aquesta generalització per massa estricta (cf. tota la discussió a Ciutescu, 2018: §4.2.2.2).

24 Per a una anàlisi recent de les construccions causatives a partir de l'*Exceptional Case Marking*, vegeu Runner & Moulton (2017).

25 Alguns exemples que mostrarien aquests fets serien els següents:

- (i) L'Arnau va veure els nens cantar-la (la cançó). [infinitiu que acull el clíctic d'acusatiu]
- (ii) L'Arnau va veure els nens ser espantats pel tro. [infinitiu amb auxiliar de passiva]
- (iii) L'Arnau va veure els nens no cantar la cançó. [infinitiu negat]

Aquests exemples estan basats en els que presenta Labelle (2017: 301–302 (5–7)). L'autora esmenta que els dos darrers exemples no són compatibles amb una percepció directa i que alguns autors els consideren agramaticals (p. ex. Guasti, 1993).

En canvi, les construccions amb el subjecte de l'infinitiu en posició postverbal serien, per a aquesta autora, estructures monoclausals, en què el subjecte postverbal de l'infinitiu rep Cas acusatiu quan el verb encastat s'usa com a intransitiu (41a), i Cas datiu quan s'usa com a transitiu (41b).²⁶

- (41) a. L'Arnau va fer cantar *el nen*.
 b. L'Arnau va fer cantar la cançó *al nen*.

Segons l'autora, que aquesta construcció és monoclausal queda demostrat pel fet que el verb en infinitiu no pot dur auxiliars ni ser negat.²⁷ I especialment perquè els clítics que substitueixen el subjecte lògic de l'infinitiu i el seu objecte s'ajunten amb el verb matriu, com podem comprovar a (42), en les construccions paral·leles a (41). Per tant, no hi hauria cap domini funcional (ni SC ni ST) entre el verb matriu i l'infinitiu

- (42) a. L'Arnau *el* va fer cantar. *vs.* *L'Arnau va fer cantar-*lo*.
 b. L'Arnau *la hi* va fer cantar. *vs.* *L'Arnau va fer cantar-*la-hi*.

Així doncs, Labelle (2017) analitza les construccions amb el subjecte de l'infinitiu en posició preverbal com a exemples d'ECM, és a dir, com a estructures biclausals. En canvi, per a aquesta autora, les construccions amb el subjecte de l'infinitiu postverbal serien exemples de construccions monoclausals, però bipredicatives, en què tant el verb matriu com l'infinitiu mantenen la seva pròpia estructura argumental.²⁸

26 En realitat, Labelle (2017) distingeix dues construccions monoclausals, seguint la terminologia clàssica usada per primera vegada per Kayne (1975) en un estudi sobre el francès, i que després ha estat adoptada per multitud d'autors: la construcció FI (*faire-infinitive*) i la FP (*faire-par*). La segona no es dona en català, per la qual cosa la deixarem fora en aquest estudi. Les dues construccions de (41) són, evidentment, del tipus FI.

27 Com a exemples podem esmentar els següents:

- (i) *L'Arnau va fer ser espantats els nens. [infinitiu amb auxiliar de passiva]
 (ii) *L'Arnau va fer no cantar la cançó als nens. [infinitiu negat]

28 Pel que fa a la distribució interlingüística de les construccions, Labelle (2017) indica que la construcció amb subjecte d'infinitiu preverbal (SV(O)) és gramatical amb els verbs de percepció en francès, català, italià, portuguès i espanyol, tot i que en aquest darrer cas l'objecte apareix precedit de la preposició *a*, a causa del marcatge diferencial d'objecte (DOM) en aquesta llengua; amb el verb causatiu *deixar*, en francès, portuguès i espanyol, i marginalment en italià i català; i amb el verb causatiu *fer*, només en portuguès. Per tant, segons Labelle, en català aquesta construcció només és possible amb els verbs de percepció.

Tot i això, també hi ha hagut anàlisis en què s'ha postulat que la construcció causativa conté un únic predicat. Així, s'ha considerat que un verb en infinitiu s'ajunta al verb *fer* a través d'un procés de reestructuració que suposa una elevació del predicat, és a dir, la reducció o simplificació d'una estructura complexa en una de simple (cf. també en aquest sentit l'estudi de Rizzi, 1982). Una qüestió que es planteja naturalment des d'aquesta perspectiva és si el verb resultant constitueix un predicat simple [_v *fer* infinitiu], o si es manifesta en forma de predicat complex [_v [_v *fer*] [_v infinitiu]]. Rowlett (2007), per exemple, considera que els verbs en aquest tipus de construccions, i també en les construccions amb verb de percepció, funcionen com a verbs simples. Guasti (2017) també analitza aquestes construccions com a casos d'incorporació sintàctica en què el verb en infinitiu i el verb causatiu formen, en les seves paraules, un *complex verb*.²⁹

Tanmateix, Kayne (1975) argumenta en contra d'un predicat simple, ja que els dos verbs poden ser separats per un pronom en posició enclítica (43a) o per expressions adverbials (43b) i perquè es poden coordinar dos infinitius (43c).³⁰

- (43) a. Fes-*lo* cantar una cançó (al Jaume).
 b. El faran *sens dubte* cantar una cançó.
 c. El farà *parar i desaparar* la taula.

Ciutescu (2018) fa una distribució una mica diferent de la de Labelle. Segons Ciutescu, les construccions amb el subjecte preverbal són possibles en romanès, portuguès i espanyol tant amb els verbs de percepció com amb els verbs causatius *deixar* i *fer*, mentre que en italià, francès i català només són possibles amb els verbs de percepció i el verb causatiu *deixar*.

En el quadre següent resumim les diferències en la distribució de les construccions SV(O) segons aquestes dues autores:

	<i>Verbs percepció</i>	<i>Verb deixar</i>	<i>Verb fer</i>
Labelle (2017)	fr, ca, it, pt, es	fr, pt, es it, ca (marginally)	pt
Ciutescu (2018)	fr, ca, it, pt, es, ro	fr, ca, it, pt, es, ro	pt, es, ro

D'altra banda, les construccions amb el subjecte lògic de l'infinitiu en posició postverbal (V(O)S) són possibles tant per als verbs de percepció com per als causatius en totes aquestes llengües excepte per al romanès.

- 29 De tota manera, aquesta autora completa la seva anàlisi amb una proposta alternativa, a partir de Folli & Harley (2007), segons la qual tindriem dos verbs *fer* diferents: un de lèxic (V_{DO}) i un de lleuger o funcional (V_{CAUSE}), que seria el que trobaríem en les construccions causatives perifràstiques amb un verb en infinitiu.
- 30 Considerar que el verb causatiu és un auxiliar i que tots dos verbs s'ajunten en el domini funcional de la clàusula podria ser una solució a aquests problemes (cf. Cinque, 2006).

Per tant, a partir d'aquestes dades sembla que convé assumir que tant el verb causatiu com el verb en infinitiu tenen la seva pròpia projecció verbal, cadascuna amb els seus arguments, i, per tant, una estructura en què el verb en infinitiu també projecta el seu argument extern, encara que després arribi a ser l'objecte del predicat complex.³¹ Una altra cosa és determinar com es formaria aquest predicat complex si no hi ha un procés de composició.

Burzio (1986) ja va argumentar a favor d'una anàlisi segons la qual les construccions causatives eren estructures derivades en què el SV de la subordinada (V + CD) s'ajuntava al nucli verbal subordinant per crear el predicat complex (cf. també Baker, 1988). Aquesta elevació provoca, com sabem, que el subjecte lògic de l'infinitiu passi a ocupar la posició d'objecte del predicat, el qual el marca amb Cas acusatiu quan el verb en infinitiu és intransitiu. Aquest procés es fa per adjacència, ja que si el subjecte de l'infinitiu no és adjacent al predicat complex no rep Cas acusatiu sinó datiu, com es pot comprovar a (44). Burzio (1986) considera que el verb causatiu, gràcies a les seves propietats lèxiques, provoca l'esborrament del nucli C (complementador) de la subordinada.

(44) L'Arnau va fer cantar una cançó a la Maria. → L'Arnau li va fer cantar una cançó.

Per la seva banda, Wurmbrand (2001) també defensa que la construcció causativa és monoclausal des de l'inici de la derivació, ja que el verb en infinitiu no projecta el seu domini funcional (ni ST ni SC). D'aquesta manera, es pot explicar la formació d'un predicat complex sense la necessitat de cap operació de reestructuració que esborri un nucli funcional. També Folli & Harley (2007) postulen que les estructures perifràstiques causatives manquen d'aquests dos nuclis funcionals a la subordinada, però sí que defensen, en canvi, que presenten el nucli funcional *v*.³²

31 Labelle (2017: 309), seguint Kayne (1975), exposa que un fet que refermaria la hipòtesi d'un predicat complex i no simple és que el subjecte de l'infinitiu segueix mostrant propietats de subjecte: per exemple, els elements anafòrics i algunes expressions orientades al subjecte s'hi refereixen (i no ho fan al subjecte de *fer*). Els exemples que indica són els següents:

(i) Farà parlar aquestes joves; una de l'altra. [traducció del seu exemple (32)]
 (ii) He fet beure el vi a *contraor* a la Maria. [exemple que Labelle reproduïx d'Alsina, 1993: 268]

32 Cal advertir que en aquesta revisió de les anàlisis prèvies de les construccions causatives perifràstiques seguim la denominació que els diferents autors usen per referir-se als

Tanmateix, Wurmbrand (2006) ja destaca que postular la reducció d'una estructura biclausal en una de monoclausal mitjançant l'eliminació del nucli C és problemàtic, atesa la possibilitat dels verbs causatius de construir-se amb estructures subordinades amb verbs finits (p. ex., la de (45b)). En aquest sentit, Ciutescu (2018) indica la necessitat de redefinir la idea de la subordinació.

- (45) a. Ha fet cantar una cançó a la Maria.
 b. Ha fet que la Maria canti una cançó.

De fet, com ja hem dit més amunt, Labelle (2017) analitza les construccions amb ECM com a estructures sense SC però amb ST. Tanmateix, seguint Chomsky (2000, 2001), aquest nucli ST ha de ser defectiu. Chomsky accepta la presència de tres nuclis en el domini funcional de les clàusules: C, T i *v*. Segons aquest autor, T pot ser seleccionat per C, i aleshores presenta un conjunt complet de trets- φ , o per V, i aleshores és defectiu.³³ Per tant, si C no hi és present, T ha de ser defectiu.

Segons Gallego (2008, 2009, 2010), però, el sistema de Chomsky presenta una clara asimetria, ja que, dels tres nuclis funcionals que presenta, dos poden ser defectius o complets en el seu conjunt de trets- φ (T i *v*), mentre que el tercer, C, només pot ser complet. Gallego, per tant, introdueix la idea que C també pot ser defectiu o complet. Aleshores, indica que és el nucli C complet (C*) el que assigna Cas estructural nominatiu o Cas nul per als subjectes PRO, mentre que és el nucli *v* complet (*v**) el que assigna Cas estructural acusatiu.³⁴ Segons aquesta aproximació, les estructures amb

nuclis funcionals, depenent dels postulats teòrics que adopten. Així, en aquest cas concret, el nucli *v* s'ha d'entendre com un nucli funcional que introdueix l'argument extern i atorga Cas acusatiu (seguint Chomsky, 1995), no com un nucli funcional eventiu. En canvi, en altres casos els autors es poden referir al nucli que introdueix l'argument extern com a Veu. Cal que els lectors ho tinguin en compte. De tota manera, quan fem la nostra proposta d'estructura per a aquestes construccions, atès que seguim el marc teòric de Cuervo (2003), denominarem aquest nucli funcional com a Veu, i utilitzarem *v* per denominar el nucli eventiu (cf. nota 41).

- 33 Segons Chomsky (2001), *v* pot ser també defectiu o complet (aleshores indicat com a *v**). En el segon cas, és a dir, si presenta els trets de [persona] i [nombre], selecciona també un V complet. En canvi si és defectiu (com en el cas de les construccions inacusatives o passives), aleshores V també és defectiu.
- 34 Inicialment s'ha considerat que és T el nucli que assigna Cas estructural nominatiu (cf. Chomsky, 2000: 102). Tanmateix, per tractar el problema que suposa que els trets- φ de T no es poden validar fins que C no s'ha ajuntat, Chomsky (2008) va argumentar que els trets- φ en realitat es generen a C i després s'hereten per T (cf. la discussió a Gallego,

ECM serien estructures amb un nucli C defectiu (C_{def}) que selecciona un nucli T també defectiu (T_{def}).

Gallego (2009) indica que la presència d'un C defectiu és necessària per raons teòriques internes al mateix sistema computacional relacionades amb el mecanisme d'herència dels trets- φ que exposa Chomsky (2008). Tanmateix, l'autor també indica que el fet que una clàusula d'elevació pugui ser l'antecedent d'un pronom neutre constitueix una evidència empírica de la presència d'un C defectiu (cf. (46a)). Segons l'autor, si un C i un D (Determinant) són anàlegs en el sentit que tots dos poden establir una dependència anafòrica, aleshores aquest fet suggereix que fins i tot una clàusula defectiva, per manca de ST, pot incloure una capa SC. A més, la possibilitat de coordinar dues estructures com les de (46b) també constituiria una evidència d'aquest C defectiu.

- (46) a. Juan parece [tener demasiado trabajo]_i, pero eso_i no impide que dedique tiempo a sus hijas. (Gallego, 2009: 177 (26))
 b. Nuestro ex-presidente prefería y parecía [ser un cowboy] (Gallego, 2009: 177 (nota 20 (i)))

Gallego recull la idea, aportada per un revisor, que clàudules d'infinitiu amb un verb de percepció també poden ser correferents amb un pronom neutre: *Siempre veo a Juan salir con sus amigos, y eso no impide que dedique tiempo a sus hijas* (Gallego, 2009: nota 20 (ii)). Segons l'autor, però, l'anàlisi d'aquestes oracions no depèn del tipus de construcció: verbs de percepció i verbs d'elevació seleccionen un SC defectiu perquè també seleccionen un ST defectiu.

Ciutescu (2018), per la seva banda, prenent la proposta de Gallego, argumenta que l'anàlisi d'ECM, amb un C i un T defectius, vàlida inicialment per donar compte de les construccions amb subjecte d'infinitiu preverbal (que ella anomena IC), també es pot estendre a les construccions en què el subjecte de l'infinitiu és postverbal (RIC). En aquest sentit, l'autora considera que l'anàlisi clàssica de les construccions causatives perifràstiques, segons la qual es produeix un procés de reestructuració, és a dir, un procés pel qual el SV (V + CD) ascendeix (VP-*fronting*), és, en el fons, un cas d'ECM *lato sensu*, per la qual cosa les construccions causatives amb un

2009: 171). En la nostra proposta, tot i que Gallego assumeix que és C el nucli que assigna Cas estructural nominatiu o nul, seguirem la proposta inicial que és T el nucli que els assigna, entenent que no afecta les derivacions que proposarem.

infinitiu subordinat són també exemples d'aquests tipus d'estructures amb marcatge de cas excepcional.

Aquesta autora afegeix una prova empírica a les aportades per Gallego: la possibilitat d'introduir les clàusules amb una preposició (47).

(47) Las hice de reír. (Ciutescu, 2018: 141 (18b))³⁵

Una anàlisi en aquests termes, que postula la presència d'un nucli C_{def} , permet deixar de banda anàlisis en què, per donar compte de l'ordre dels mots en les construccions causatives amb infinitiu, s'ha d'argumentar la presència d'altres nuclis, com ara un nucli aplicatiu (Pitteroff & Campanini, 2013; Campanini & Pitteroff, 2013) o un nucli aspectual (Vivanco, 2016).³⁶

Pitteroff & Campanini (2013) argumenten que el subjecte lògic de l'infinitiu (o *causee*) no és introduït per un nucli *Veu* sinó que s'ajunta a l'especificador d'un nucli aplicatiu (SAppl) alt (cf. també Ippolito, 2000; Torrego, 2010). Segons els autors, aquest nucli funcional dona compte de la restricció d'animacitat (efecte d'obligació), ja que un SAppl només pot introduir SD animats (cf. Pylkkänen, 2008).³⁷ I també justifica el moviment del verb, que implica el del seu complement (per *pied-piping*), a l'especificador del *Sv* matriu (cf. Pitteroff & Campanini, 2013: 224), ja que el SAppl no transmet

35 L'autora mateix ja adverteix que aquest tipus de construcció no és possible en català, però que sí que és possible la preposició *a* en certs casos amb verbs de percepció (i). Tanmateix aquesta possibilitat tampoc no és gramatical amb els verbs causatius (ii):

(i) He sentit (a) dir que vindrà. (Ciutescu, 2018: 141 (20a))

(ii) Ha fet (*a) interessar la Meritxell per la política.

36 Folli & Harley (2007) justifiquen l'ordre dels mots en les construccions causatives argumentant que l'especificador del *Sv* de la clàusula subordinada es projecta a la dreta en italià. En canvi, Pitteroff & Campanini (2013) expliquen que el moviment de l'infinitiu i el seu complement per damunt del subjecte lògic de l'infinitiu, ja és suficient per explicar l'ordre dels mots i que no cal, per tant, recórrer a la justificació de Folli & Harley. A més, aporten algunes proves empíriques que contradiuen la necessitat de l'especificador a la dreta. De tota manera, la prova més contundent contra l'especificador a la dreta és que en algunes llengües, com en espanyol, el *causee* pot col·locar-se davant de l'infinitiu.

37 L'efecte d'obligació fa referència a la relació que existeix entre el subjecte del verb matriu (o *causer*) i el subjecte de l'infinitiu (o *causee*). Folli & Harley (2007) estableixen que la relació s'ha d'interpretar en termes d'obligació: el subjecte del verb matriu «obliga» el *causee* a realitzar l'acció, de manera que aquest últim ha de ser animat i agentiu. Tanmateix, Pitteroff & Campanini (2013) revisen aquesta interpretació de l'efecte d'obligació i proposen que no ha d'estar lligat a un matis (*flavor*) de *v*, sinó al marcatge amb Cas datiu del subjecte de l'infinitiu. Segons els autors, aquest fet explicaria per què l'efecte d'obligació és absent en causatives en què el verb en infinitiu és intransitiu.

els seus trets- φ no interpretables al seu complement, sinó que els valora pel SD que ocupa el seu especificador. Aquesta proposta, segons els autors, també explica per què el *causee* és agentiu, ja que, contràriament al SAppl, el nucli Veu pot introduir en l'especificador SD agentius i causatius indistintament, i per què rep Cas datiu.

Segons aquests autors, el fet que les construccions causatives en italià no puguin incorporar un altre SAppl alt demostra que el *causee* s'ajunta a la posició d'especificador d'un nucli aplicatiu, ja que, a partir del principi de distintivitat de Richards (2010), segons el qual una derivació amb dos constituents idèntics s'estavella, dos SD marcats amb Cas datiu malmetrien la derivació (48a). Aquest principi es pot eludir si hi ha moviment d'un dels dos elements fora del domini crític en forma de clític. Ara bé, aquesta possibilitat només es dona amb un aplicatiu baix (48b), no pas amb un d'alt (48c).

(48) a. *L'Arnau ha fet tallar l'herba a la Maria al seu veí.

b. L'Arnau li ha fet donar un llibre a la Maria.

c. *L'Arnau li_i ha fet tallar l'herba al seu veí_i.³⁸

(traducció de Pitteroff & Campanini, 2013: 223–224 (31b), (34a), (34b))

Tanmateix, la crítica més important a la proposta de Pitteroff & Campanini (2013) és demanar què passa quan el verb en infinitiu és intransitiu, sigui inergatiu o inacusatiu. En aquests casos, el subjecte lògic de l'infinitiu sempre rep Cas acusatiu i no pas datiu (49).

(49) a. L'Arnau va fer plorar la Maria → L'Arnau la va fer plorar.

b. El jardiner va fer florir les roses → El jardiner les va fer florir.

Per tant, la proposta d'un SAppl que introdueix el *causee* és difícil de sustentar. Més si tenim en compte l'efecte d'obligació. Com hem vist, segons aquest efecte, el subjecte del verb *fer* obliga el subjecte lògic de l'infinitiu a realitzar una determinada acció. Tanmateix, com podem comprovar a (49), no sembla que l'efecte pugui postular-se sempre en construccions amb verbs subordinats intransitius, tot i que també pot donar-

38 L'oració de (48c) és bona per a molts parlants, entesa com una duplicació de clític (tots dos datius serien correferents). Per mostrar precisament que tots dos datius no són correferents, els hem marcat amb subíndexs diferents. Aquesta incorporació és nostra i no de l'exemple original de Pitteroff & Campanini.

s'hi i no queda restringida a construccions transitives en què el *causee* és en datiu. El jardiner no obliga de cap manera les roses a florir, ni l'Arnau obliga la Maria a plorar. En el primer cas, atès que el subjecte del verb en infinitiu no és agentiu i, en el segon, perquè la Maria no és obligada per l'Arnau a plorar: senzillament pot ser una acció involuntària de l'Arnau la que provoca que la Maria plori.

D'altra banda, com ja hem indicat, Vivanco (2016) proposa que les construccions causatives presenten un nucli aspectual (SAsp). Segons aquesta autora, les causatives perifràstiques són estructures monoclausals des de l'inici de la derivació, i és una condició per a la formació d'un predicat complex que l'event superior subordini una estructura inferior a l'únic ST oracional –però amb dos SAsp, cadascun dels quals domina un nucli verbal–, perquè precisament això és el que permet que tots dos nuclis interactuïn sense barreres oracionals i conformin una predicació complexa. Aquest fet quedaria demostrat perquè les causatives perifràstiques tenen una única referència temporal i perquè aquestes construccions tenen una única posició per als modals epistèmics. Per aquest motiu, els epistèmics només poden projectar-se sobre el verb causatiu i no pas sobre l'infinitiu: *L'Arnau pot fer saludar la Maria* vs. **L'Arnau va fer poder saludar la Maria*.³⁹

En la seva proposta formal, en la construcció causativa amb un verb transitiu hi ha tres nuclis que poden assignar Cas: un T i dos S α , el del verb *fer* i el del verb en infinitiu. T assigna Cas nominatiu a l'argument extern de *fer*, mentre que el S α de l'infinitiu assigna Cas al seu argument intern. El seu argument extern, però, no pot desplaçar-se a T i ha de rebre Cas del primer nucli assignador que el c-comanda: el S α del verb *fer*. La realització morfològica dels tres casos es fa per competició, ja que l'argument extern de *fer* i l'argument intern del verb en infinitiu es realitzen com a nominatiu i acusatiu, respectivament, però l'argument extern de l'infinitiu s'ha de materialitzar com a datiu per defecte. En canvi, quan l'infinitiu és un verb inergatiu, el seu argument extern sí que pot materialitzar-se com a acusatiu per-

39 Segons l'autora (Vivanco, 2016: §10.3.8), els modals epistèmics tenen un àmbit més ampli que els deòntics, ja que tenen abast oracional. Per aquest motiu, si les causatives analítiques, com diu, són estructures monoclausals amb dos SV, hem d'esperar que els modals epistèmics trobin una única posició per inserir un SMepistèmic (per damunt del SAsp superior), mentre que els deòntics en trobin dues: un SMdeòntic per damunt de cada un dels SV, però per davall en tot cas de cada SAsp. Per això, en el primer exemple que hem indicat, *L'Arnau pot fer saludar la Maria*, el modal tant es pot interpretar com a epistèmic (= 'possibilitat de') o com a deòntic (= 'capacitat de, autoritat per'). En el segon, en canvi, el modal epistèmic no pot tenir abast exclusiu sobre l'infinitiu.

què no competeix amb cap altre argument per rebre aquest Cas. En el cas dels verbs subordinats inacusatius, finalment, *Veu* no es projecta (no hi ha argument extern), atès que el tret α de l'infinitiu és $\{-t\}$.⁴⁰ Aleshores, l'argument intern no pot rebre Cas del $S\alpha$ de l'infinitiu ni es pot desplaçar a T per rebre Cas nominatiu, i rep Cas acusatiu del $S\alpha$ del verb *fer*, perquè no competeix amb cap altre SD per tenir aquest Cas.

Vivanco postula que l'infinitiu es desplaça al seu propi SAsp sense arribar a introduir-se en la projecció del verb causatiu *fer*. Per tant, no hi ha ni incorporació ni ascens del predicat en sentit estricte. Segons aquesta autora, el principal argument per postular una estructura funcional de l'infinitiu és la possibilitat d'inserir-hi la negació (50).

(50) Le hice no contar nada a nadie. (Vivanco, 2016: 396 (149))

Tanmateix, Alsina (2008) indica tres restriccions per als infinitius en les construccions causatives en català: no poden construir-se com a passives, no poden dur un auxiliar *haver* i no poden ser negades (51). Per tant, postular un nucli SAsp en aquestes construccions és problemàtic.

(51) *Vaig fer no contestar la carta a la Berta. (Alsina, 2008: 2432–2433)

Així doncs, en aquest article seguirem la proposta de Ciutescu (2018), la qual postula, com ja hem indicat més amunt, que tant les construccions causatives, com les construccions amb un verb matriu de percepció presenten un SC i un S'T defectiu a la clàusula subordinada (cf. també Wurmbrand, 2001; Gallego, 2016).⁴¹

Segons l'autora,

I started from the premise that the IC and RIC configuration with both perception and causative verbs are biclausal structures and that the overt linear order is a consequence of the derivation of these constructions and not of the different functional projections their complement can embed ($\nu P/VP$ in RIC vs. TP in IC) (Ciutescu, 2018: 213).

40 Vivanco proposa col·locar un tret $\{\pm t\}$ en una projecció diferent del nucli verbal, en un nucli $S\alpha$: « $S\alpha$ es simplemente un asignador de caso acusativo. Si α es $\{-t\}$ no asigna acusativo y, en consecuencia, $SVoz$ no se proyecta» (Vivanco, 2016: 36).

41 Cal tenir en compte que Ciutescu (2018) adopta els postulats teòrics en què l'argument extern està introduït per $S\nu$ (cf. Chomsky, 1995). En canvi, Cuervo (2003) utilitza el nucli $S\nu$ amb aquesta funció (cf. Kratzer, 1996) i $S\nu$ com a nucli eventiu que es combina amb l'arrel verbal (cf. Marantz, 1997). Per això, utilitzarem $S\nu$ per adaptar-nos al marc de Cuervo (2003).

Així, l'estructura que aquesta autora postula per a totes dues construccions és la següent (hi mantenim la notació original que els nuclis *v* són complets (*v**), tot i que l'autora destaca posteriorment que el de la clàusula d'infinitiu és defectiu):

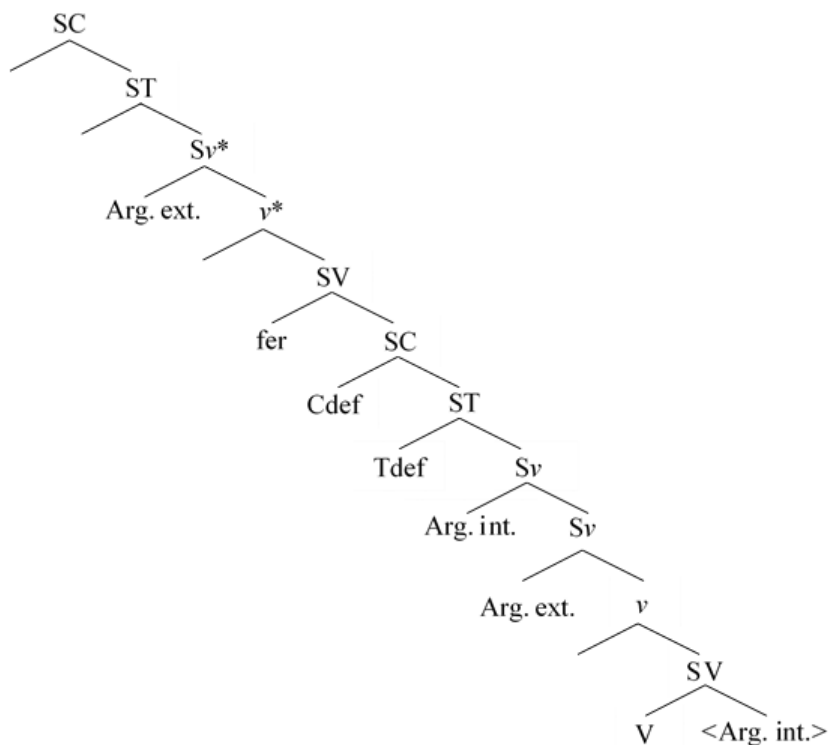
(52) [_{SC} [_{ST} [_{S_v*} Arg. Ext. *v**] [_{SV} *veure/fer*] [_{SC} C_{def} [_{ST} T_{def} [_{S_v*} Arg. Ext. *v**] [_{SV} V_{INF} Arg. Int.]]]]]]]]]]

(Traducció de Ciutescu 2018: 213 (1))

Tanmateix, contràriament al que havia postulat en un treball anterior (Ciutescu, 2013), l'autora argumenta que en les construccions RIC, és a dir, amb el subjecte de l'infinitiu en posició postverbal, no és tot el SV que es mou (*VP-fronting*), sinó que el verb i el seu objecte es mouen separatament per sobre del subjecte lògic de l'infinitiu, en una estratègia de canvi d'objecte (*Object-Shift*) o *scrambling*, segons la qual hi ha un especificador addicional del *S_v* (cf. Gallego, 2010). L'argument intern o objecte de l'infinitiu es mourà a aquest especificador addicional del *S_v*, mentre que l'infinitiu també es mourà a una projecció inflexional més alta. El moviment de l'objecte de l'infinitiu, que es fa així visible per rebre Cas, queda reflectit, per tant, a (53).

Així doncs, la representació estructural d'aquest tipus de construccions és la següent:

(53)

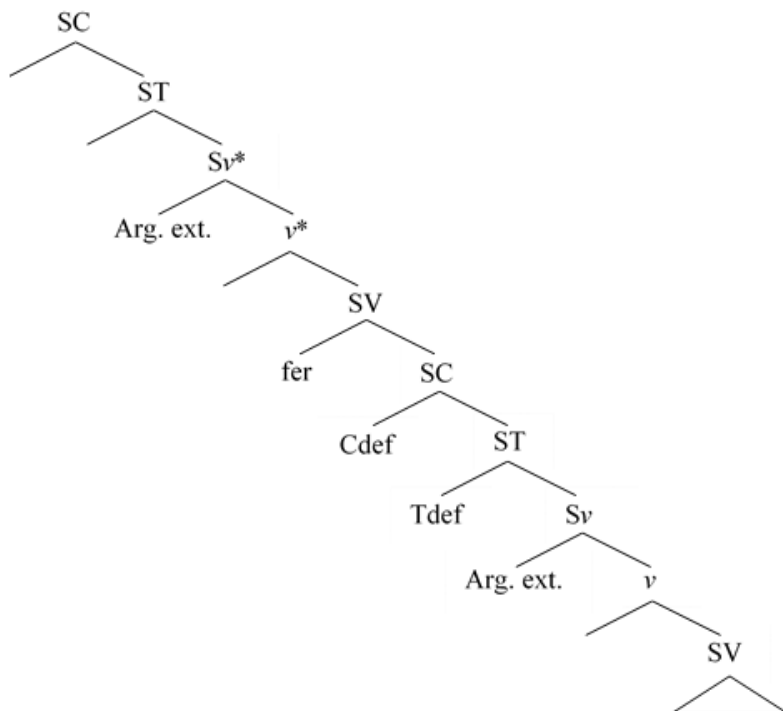

(Adaptació de Ciutescu 2018: 221 (11))

Pel que fa a l'assignació de Cas, és el nucli *v* matriu el que assigna Cas acusatiu a distància (cf. Chomsky, 2000, 2001) a l'objecte de l'infinitiu, ja que el nucli *v* de la subordinada també és defectiu i no pot assignar-lo (cf. també Gallego, 2016). Finalment, el subjecte lògic de l'infinitiu rep Cas datiu estructural i no pas inherent (mitjançant la preposició *a*), en una estratègia d'últim recurs, atès que ocupa una posició en què ja no pot rebre ni nominatiu ni acusatiu.

Pel que fa a l'estructura de les construccions intransitives, a (54) fem una adaptació de la que Ciutescu (2018: 229 (19)) proposa per als verbs inergatius en construccions causatives (modificada per poder comparar-la més clarament amb la de (53)). En aquest cas, atès que el nucli C també és defectiu, el subjecte lògic de l'infinitiu no pot rebre Cas *i*, de nou, ha de rebre Cas acusatiu a distància del *v* matriu.

(54)

L'autora adopta una estratègia diferent per donar compte de l'ordre dels mots en les estructures IC amb verb en infinitiu transitiu. Si per a les RIC, amb ordre VOS, postula un canvi d'objecte (com hem vist a (53)), amb preferència a la hipòtesi clàssica d'ascens del SV o VP-*fronting*, per justificar l'ordre possible SVO en les estructures IC argumenta precisament a favor d'un procés de VP-*fronting* en català, és a dir, d'un moviment conjunt del verb i el seu objecte, i un procés de canvi d'objecte en espanyol.

Un cop hem revisat les principals aproximacions a l'estructura de les construccions causatives perifràstiques, a continuació proposarem i defensarem les estructures argumentals de les construccions amb el verb *interessar* (+SPrep) que són l'objecte d'estudi d'aquest treball –aplicables també a construccions similars amb altres verbs com *aficionar*, *apassionar*, *entusiasmar* i *il·lusionar* (cf. l'apartat §3) partint, com ja hem indicat, del marc teòric de Cuervo (2003), que hem exposat a l'apartat §2. Tanmateix, atès que en aquestes construccions *interessar(-se)* és un verb amb un sol argument a més

del que regeix amb un SPrep, no caldrà recórrer a les estratègies de VP-fronting i de canvi d'objecte per explicar l'ordre dels mots. Però sí que mirarem de justificar les diferents asimetries que hem destacat a l'apartat de dades (cf. §3).

■ 5 Proposta d'estructures causatives triargumentals i causatives complexes amb el verb *interessar* i altres verbs d'interès

Recordem, per començar, les construccions de (8), que són les que volem explicar i que tornem a reproduir aquí com a (55).

- (55) a. L'Arnau va interessar la Meritxell {en/per} la literatura.
 b. L'Arnau va fer que la Meritxell s'interessés {en/per} la literatura. /
 L'Arnau va fer interessar la Meritxell {en/per} la literatura. /
 L'Arnau la va fer interessar-se {en/per} la literatura.
 c. L'Arnau {va voler / va aconseguir} que la Meritxell s'interessés
 {en/per} la literatura. / L'Arnau {va voler / va aconseguir}
 interessar la Meritxell {en/per} la literatura.

D'inici, analitzarem l'estructura de la construcció triargumental i de les construccions causatives perifràtiques, amb verb subordinat en infinitiu o finit, que destaquem a (56). Posteriorment passarem a explicar l'estructura de les construccions amb un verb modal (*voler/aconseguir*) de (55c). Finalment, donarem compte de la possibilitat que tenen algunes d'aquestes construccions, concretament la causativa perifràstica amb verb en infinitiu, d'alternar entre el verb incrustat com a pronominal o no.⁴²

- (56) a. L'Arnau va interessar la Meritxell {en/per} la literatura.
 b. L'Arnau va fer interessar la Meritxell {en/per} la literatura.
 c. L'Arnau va fer que la Meritxell s'interessés {en/per} la literatura.

En la nostra opinió, totes tres construccions responen a una estructura biclausal bàsica amb dos SC i dos ST: una construcció causativa amb el verb *fer* i una clàusula subordinada d'infinitiu a (56a–b) i una de completiva a (56c). D'aquesta manera, postulem que l'estructura triargumental amb el verb *interessar* (56a) correspon en realitat a una estructura causativa en la

42 Les diferències en el comportament sintàctic d'aquestes construccions ja han estat exposades a (28)–(31).

qual el verb *fer* és silent i no es manifesta fonèticament. Tanmateix, l'estructura no seria exactament la mateixa en tots tres casos, ja que analitzarem la construcció triargumental i la causativa perifràstica amb el verb en infinitiu com a construccions que inclouen un domini funcional defectiu en la clàusula (un SC, un ST i un SVEu defectius), mentre que la construcció perifràstica amb el verb finit manca del nucli SVEu, però manté els nuclis SC i ST complets.

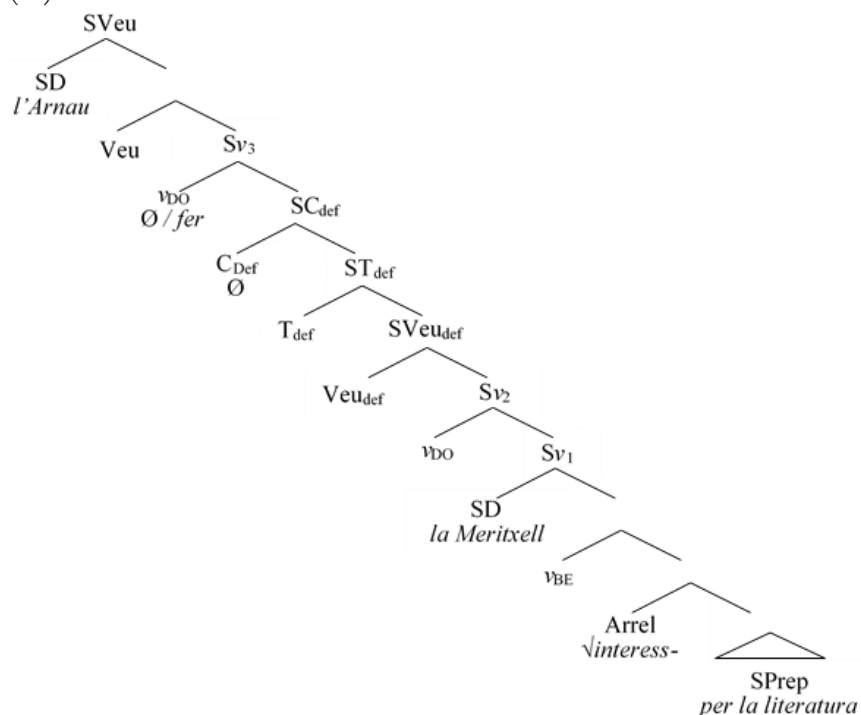
D'altra banda, argumentarem que les dues primeres construccions inclouen un nucli eventiu S_{DO} , mentre que la tercera el té S_{GO} . Aquest fet explicarà la presència del verb subordinat com a pronominal i, pensem, una petita diferència semàntica.

D'aquesta manera, la nostra proposta per als verbs d'interès justificaria els contraexemples que hem mostrat de la *Target/Subject Matter (T/SM) Restriction* de Pesetsky (1995) (cf. (3) i (11a–15a)), segons la qual els verbs psicològics d'oracions causatives de canvi d'estat no poden formar oracions triargumentals. Pesetsky mateix reconeix que els predicats d'aquestes construccions són semànticament trivalents, però que l'oració no pot contenir alhora els tres arguments si no és mitjançant una construcció perifràstica.

Analitzem a continuació l'estructura corresponent a les oracions de (56). Ja hem dit que les construccions de (56a) i (56b) coincidarien en l'estructura, amb la diferència que en la primera el verb causatiu *fer* seria silent, mentre que en la segona es manifestaria explícitament. Seguint el model teòric de Cuervo (2003), que hem establert a l'apartat §2, l'estructura es correspondria a la unió d'un verb causatiu *fer* (S_{DO}) amb una estructura bi-eventiva $S_{\text{DO}} + S_{\text{BE}}$, corresponent a una construcció causativa, i amb un sintagma preposicional (SPrep). L'estructura, com hem indicat més amunt, és biclausal, per la qual cosa la clàusula d'infinitiu conté tot el domini funcional, tot i que els nuclis SC, ST i SVEu són defectius.

La diferència entre totes dues construccions de (56a) i (56b), però, es trobaria en la derivació sintàctica. A (57) oferim la representació d'aquestes dues construccions (obviant, per simplificar el domini funcional per damunt del SVEu de la matriu) i posteriorment expliquem la diferent derivació que tenen.

(57)

En la construcció triargumental, el verb *interessar* queda format en combinar l'arrel lèxica $\sqrt{\text{interess-}}$ amb v_{DO} (Sv_3), després d'incorporar-se a v_{BE} (Sv_1) i v_{DO} (Sv_2). En canvi, en la construcció causativa perifràstica amb el verb *fer*, considerem que el verb *interessar* es forma per la combinació de l'arrel amb els nuclis de Sv_1 i Sv_2 , ja que el de Sv_3 està ocupat pel verb lleuger *fer*.⁴³ En qualsevol dels dos casos, l'ordre dels elements de la construc-

43 És cert que també podríem considerar que el verb *interessar*, després de quedar format a Sv_2 acaba ascendint també a Sv_3 per formar un verb complex amb el verb lleuger, tal com defensa, per exemple, Guasti (2017) en una de les propostes que analitza. Tanmateix, si argumentem que queda en la posició de Sv_2 , podem justificar l'ordre dels elements, però també el fet que el clític pugui situar-se entre el verb causatiu i el verb en infinitiu (p. ex. *Fes-la interessar per la literatura*).

De tota manera, si considerem que el verb acaba pujant a Sv_3 i forma un verb complex, per justificar per quin motiu entre el verb lleuger i l'infinitiu pot aparèixer un pronom podríem apel·lar a un procés d'excorporació que els separa després de la incorporació (cf. Guasti, 1993, 2017).

ció queda explicat per l'ascens de l'arrel i la formació del verb. Com podem comprovar a la representació de (57), el subjecte de l'infinitiu queda en posició postverbal i, com que no pot rebre Cas nominatiu del ST de la subordinada perquè és defectiu, rep Cas acusatiu a distància del SVeU de la matriu,⁴⁴ perquè també el SVeU de la subordinada és defectiu i no pot assignar-lo. A més, tant *fer* com l'argument extern del SVeU matriu ocuparan la seva posició, respectivament, com a nucli i especificador de ST (que obviem en la representació), el primer per comprovar els trets de concordança i el segon per rebre Cas nominatiu. Hem de tenir en compte també que en aquestes construccions el verb *interessar* regeix un complement en forma de sintagma preposicional. Entenem que la semàntica de la construcció, atesos els nuclis eventius que presenta és 'fer causar interès per la literatura'.⁴⁵

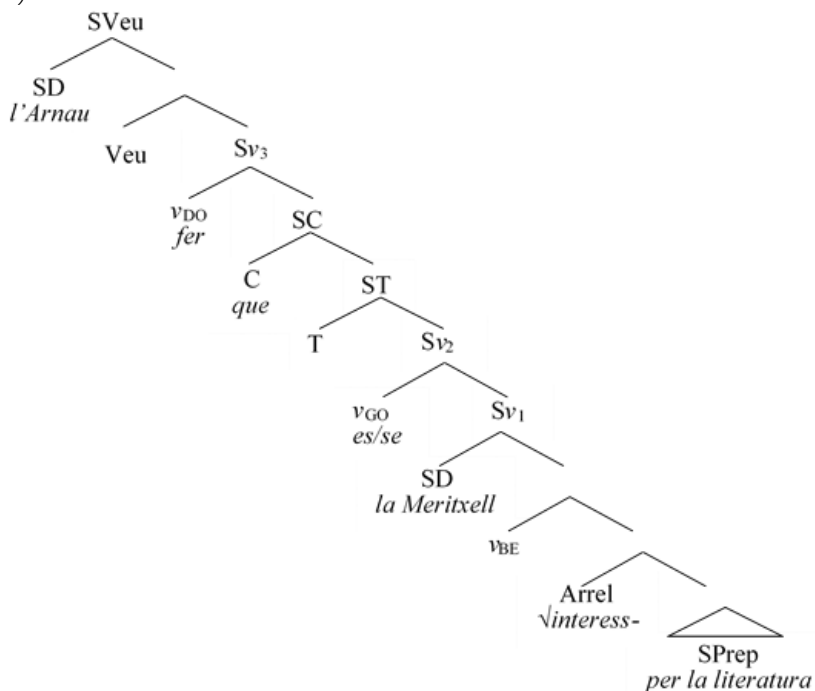
Pel que fa a l'oració de (56c), la construcció causativa amb la subordinada introduïda per la conjunció *que*, l'estructura sintàctica és, com hem dit, bàsicament similar, tot i que presenta algunes diferències. Representem l'estructura a (58) i a continuació la comentem.

44 Per a l'assignació de Cas acusatiu a SVeU, vegeu Kratzer (1996).

45 Semàntica aplicable a construccions similars amb els altres predicats que hem anomenat verbs d'interès: 'fer causar {afició / apassionament / entusiasme / il·lusió} + SPrep'.

Seguint les aportacions de Kailuweit (2005, 2007) recollides a l'apartat §3, aquest grup de verbs es diferencia de la resta que formen oracions triargumentals perquè l'argument SPrep és el *correlat* (un estat de coses que suscita l'emoció) i el subjecte és el *punt de referència* (l'argument que ajuda a detectar el correlat al qual s'orienta l'emoció). En termes d'Acedo-Matellán i Mateu (2015), el subjecte seria una *causa estructural* (en posició argumental prominent) i el SPrep seria una *causa conceptual*. Des del punt de vista noció, es podria defensar la semàntica de (56a–b) com 'fer que la literatura causi interès en la Meritxell', ja que *la literatura* hi és el correlat, però en la nostra proposta reflectim la semàntica estructural d'aquestes oracions, no pas la noció.

(58)

La diferència fonamental amb l'estructura de (57) és en el domini funcional de la clàusula subordinada. Atès que en aquest cas la clàusula s'introdueix amb la conjunció *que* i que el verb *interessar* es presenta conjugat, el SC i el ST no són defectius sinó complets. A més, en aquest domini no hi trobem Sveu, ja que l'estructura eventiva subordinada és $v_{GO} + v_{BE}$ i no hi ha lloc per a un argument extern.⁴⁶

El verb es forma per la combinació de l'arrel amb v_{BE} (Sv_1) i v_{GO} (Sv_2). on es fusiona amb el clíctic pronominal.⁴⁷ Atesa la presència d'un SC complet, el verb no pot ascendir a Sv_3 . L'ordre dels elements s'explica perquè

46 Per a la caracterització relacionada amb la voluntarietat en les construccions amb *interessar-se* {en/per} algú o alguna cosa, vegeu Royo (2018, 2019): serien oracions inacusatives amb la presència d'un Sveu en què la posició d'argument extern s'ocupa de manera derivada (per *internal merge*) i el subjecte agafa així un valor agentiu, a més del valor originari de pacient.

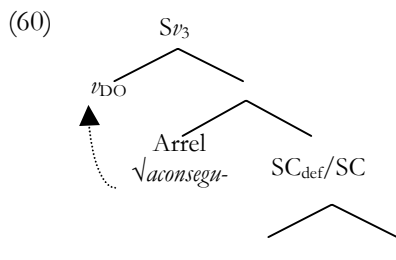
47 Per a una proposta alternativa de la col·locació estructural del clíctic *se a v*, vegeu Vivanco (2016: 327–331). Cf. també Folli (2001) i Cuervo (2003).

l'argument intern del verb puja a la posició d'especificador de ST per rebre Cas nominatiu. Atès que no hi ha S_{VEu} no s'ha de comprovar Cas acusatiu. El verb *fer* i l'argument extern en l'especificador del S_{VEu} matriu puguen respectivament al nucli i a l'especificador del ST matriu, la representació del qual hem obviat, per comprovar els trets de concordança i rebre Cas nominatiu respectivament. En l'oració hi ha dos elements que reben aquest Cas perquè hi ha dos dominis funcionals. La semàntica estructural de la construcció, segons els nuclis eventius que presenta, és, doncs, 'fer que algú {pregui / agafi} interès per la literatura'.⁴⁸

Un cop hem donat compte de l'estructura de les tres construccions de (56), podem passar a tractar la resta de construccions objecte d'estudi del nostre treball. Comencem per la que conté un verb de caràcter modal, en comptes d'un de causatiu, en la matriu (59).

- (59) a. L'Arnau {va voler/va aconseguir} interessar la Meritxell {en/per} la literatura.
 b. L'Arnau {va voler/va aconseguir} que la Meritxell s'interessés {en/per} la literatura.

La nostra proposta d'estructura per a aquestes dues construccions és similar a la que hem postulat anteriorment per a les construccions causatives. L'única diferència és que en l'estructura de les construccions amb un verb modal o equivalent (com *voler* o *aconseguir*), hem de reservar més espai en la matriu per a un verb que no és lleuger, com *fer*, sinó lèxic. Per tant, el S_{v3} no conté només el nucli *v*_{DO} i el SC (defectiu per a (59a) i complet per a (59b)) que inicia el domini funcional de la clàusula subordinada, sinó que ha de contenir també l'arrel modal o equivalent, la qual formarà el verb quan pugui a la posició de *v*_{DO}. Representem aquest procés a (60).

48 Semàntica aplicable a construccions similars amb els altres predicats que hem anomenat verbs d'interès: 'fer que algú {pregui / agafi} {afició / apassionament / entusiasme / il·lusió} + S_{Prep}'.

Així, el verb *aconseguir* es forma quan l'arrel s'incorpora a la posició de nucli v_{DO} . La resta d'estructura és exactament igual a les que hem dibuixat per a les estructures causatives. D'aquesta manera, en la construcció amb el verb subordinat en infinitiu, el verb *interessar* es forma en combinar l'arrel lèxica $\sqrt{\text{interess-}}$ amb v_{DO} (Sv_2), després de passar per v_{BE} (Sv_1). Com hem indicat a la nota 43, també podríem argumentar que un cop format, el verb *interessar* puja a Sv_3 per formar un verb complex amb *aconseguir/voler*.

Com en el cas de la construcció causativa, el subjecte lògic de l'infinitiu queda en posició postverbal i rep Cas acusatiu a distància del SVEu de la matriu, perquè el SVEu de la subordinada és defectiu. Finalment, tant el verb *aconseguir* (o *aconseguir interessar*, si considerem que formen un verb complex) com l'argument extern en la posició d'especificador del SVEu de la matriu ascendrien i ocuparien la posició de nucli i especificador de ST per comprovar els trets de concordança i rebre Cas nominatiu respectivament. La semàntica de la construcció seria similar a la de les construccions causatives: '{aconseguir / voler} causar interès + SPrep'.

En el cas de la construcció amb la clàusula subordinada introduïda per la conjunció *que*, l'estructura i la derivació serien similars a les que hem postulat per a la construcció corresponent amb el verb causatiu *fer*, amb l'excepció de l'estructura afegida per sota de Sv_3 , que allotjaria l'arrel $\sqrt{\text{aconsegu-}}$, i una semàntica de la construcció '{aconseguir / voler} que algú {pregui / agafi} interès + SPrep'.⁴⁹

Pel que fa a la resta de construccions de (55), hi ha les construccions en què el subjecte lògic de l'infinitiu apareix clícticitzat amb Cas acusatiu.⁵⁰ Es tracta d'un cas d'ascens de clíctic (*clitic climbing*), que suposa que el clíctic puja per damunt del domini funcional de la clàusula d'infinitiu, que és defectiu, per ajuntar-se al verb i situar-se finalment en la posició de nucli del ST de la clàusula matriu. La construcció a què fem referència és la de (61a), mentre que a (61b) representem de manera abreujada la seva estructura sintàctica, fent només esment a la posició conjunta del clíctic i el verb causatiu en el nucli de ST.⁵¹

49 Semàntica aplicable a construccions similars amb els altres predicats que hem anomenat verbs d'interès: '{aconseguir / voler} causar {afició / apassionament / entusiasme / il·lusió} + SPrep', per a l'oració amb una clàusula d'infinitiu, i '{aconseguir / voler} que algú {pregui / agafi} {afició / apassionament / entusiasme / il·lusió} + SPrep', per a l'oració amb una clàusula de verb finit.

50 A (55) només n'apareix un exemple, la tercera oració de (55b), però n'hi ha més casos possibles, com s'estudiarà a continuació.

51 A (61b) representem l'estructura com si el verb *interessar*, després de formar-se pel moviment de l'arrel a la posició de nucli del Sv_2 , també pugés a la posició de Sv_3 i formés

- (61) a. L'Arnau la va fer interessar {en/per} la literatura.
 b. [sc [st L'Arnau [t la va fer interessar [t_{la} {en/per} la literatura]]]]

L'ascens de clíctic no es legitima en la construcció causativa amb la clàusula subordinada introduïda amb la conjunció *que* (62a), però sí amb el verb modal *voler* (62b) o *aconseguir* (62c) i una subordinada d'infinitiu.

- (62) a. *L'Arnau la va fer que s'interessés {en/per} la literatura.
 b. L'Arnau la va voler interessar {en/per} la literatura
 c. L'Arnau la va aconseguir interessar {en/per} la literatura.⁵²

No ens ha d'estranyar que (62a) sigui agramatical, ja que l'ascens de clíctic no és possible perquè el domini funcional de la clàusula subordinada no és defectiu. Conté un nucli C complet. Per tant, la clàusula constitueix una fase que impossibilita l'ascens del clíctic.

Pel que fa a (62b–c) tampoc no ens ha d'estranyar que l'ascens sigui possible, ja que ho és amb els verbs modals (cf. Gallego, 2009). En aquest sentit, hem d'interpretar que el verb *aconseguir* es comporta sintàcticament com a modal.⁵³

Segons indica la GIEC (§26.6.2a), quan el subjecte agent de l'infinitiu es representa en forma de clíctic d'acusatiu, el pronom s'ajunta al verb causatiu. Aquesta col·locació del clíctic es mostra a (61)–(62); tanmateix, el sub-

un verb complex amb el verb *fer*. Abans, en la nota 43, ja hem fet esment a aquesta possibilitat. En cas que el verb *interessar* quedés a Sv₂, la representació de l'estructura seria lleugerament diferent.

- 52 Potser a algun lector aquesta construcció no li semblarà del tot gramatical. La GIEC (§24.8.3.1e), després de parlar de *voler* i *saber* com a verbs especials que es poden comportar com a modals (cf. §24.8.3.1a–b), destaca l'existència d'alguns verbs principals que tendeixen a comportar-se com a auxiliars. Entre aquests verbs indica *aconseguir*, *intentar*, *necessitar*, *pensar* o *tractar de*. Segons diu, aquests verbs funcionen com a principals i seleccionen una subordinada (amb verb finit o no finit). En tot cas, destaca que en l'actualitat molts parlants, sobretot els joves, admeten la possibilitat d'anteposar el pronom feble dependent de l'infinitiu.
- 53 La GIEC (§26.5.3.1) indica que el subjecte de l'oració d'infinitiu pot ser correferent amb el subjecte, el complement directe o el complement indirecte del verb principal. Un dels verbs que posa com a exemple d'aquest tipus de construcció és el verb *aconseguir*. Segons indica, en aquest tipus de verb el controlador és el subjecte, l'únic argument del verb, a més de la clàusula subordinada. És evident que la construcció que analitzem nosaltres no és una construcció de control, ja que el subjecte del verb *aconseguir* no és correferent amb el de la clàusula d'infinitiu. Vegeu, però, en canvi la construcció de (27b), per a la qual sí que argumentàvem que es tracta d'una estructura de control.

jecte de l'infinitiu no pronominal en aquestes oracions no és agentiu, i no considerem que la construcció amb el clític ajuntat al verb en infinitiu es pugui rebutjar, com veiem a (63). A més, aquesta possibilitat seria una prova que donaria suport a la hipòtesi que l'infinitiu forma un verb complex amb el verb causatiu o modal.⁵⁴

- (63) a. L'Arnau va fer interessar-la {en/per} la literatura.
 b. L'Arnau va voler interessar-la {en/per} la literatura.
 c. L'Arnau va aconseguir interessar-la {en/per} la literatura.

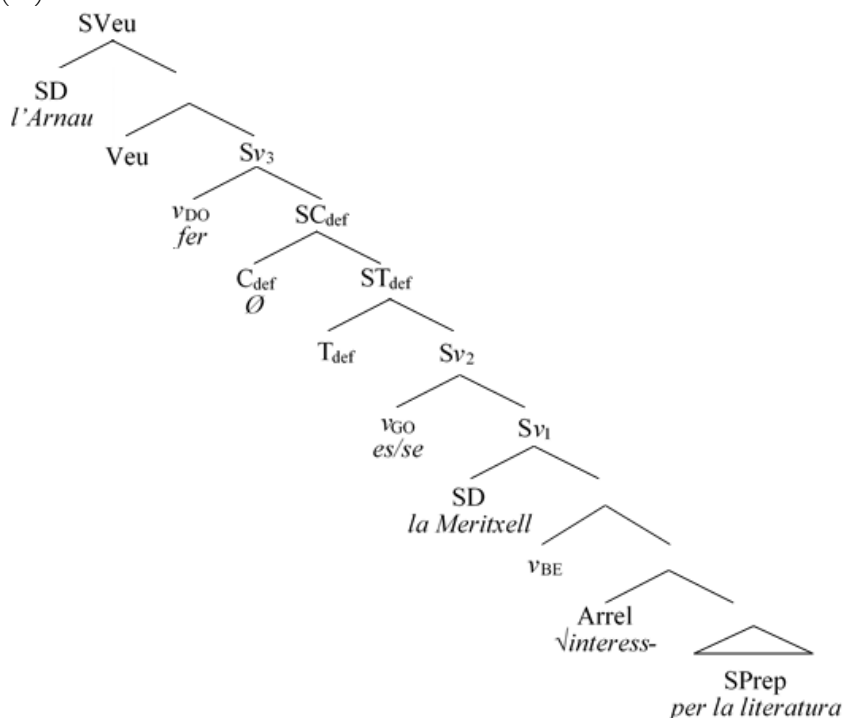
Quedaria només una construcció per analitzar entre les que han constituït l'objecte d'estudi d'aquest treball. Es tracta de la que reproduïm a (64a), tot i que també podem esmentar la corresponent construcció sense la substitució del subjecte de l'infinitiu pel pronom clític (64b) (són les oracions de (28a–b) però ara canviades d'ordre i, com comentarem més endavant, amb un [ʔ] davant de (64b)).

- (64) a. L'Arnau la va fer interessar-se {en/per} la literatura.
 b. ?L'Arnau va fer interessar-se la Meritxell {en/per} la literatura.

En aquest cas podem comprovar que el verb en infinitiu manté el clític pronominal, per la qual cosa hem d'entendre que l'estructura de la clàusula està formada per un S_{GO} , i no pas un S_{DO} . Així, l'estructura d'aquestes construccions no seria ni exactament igual a la de (57), ja que en haver-hi un nucli S_{GO} no hi hauria en el domini funcional de la clàusula un SVEu, ni a la de (58), ja que, en ser el verb subordinat en infinitiu i no haver-hi conjunció, SC i ST haurien de ser defectius. L'estructura corresponent a (64a–b) seria doncs la següent:

54 Segons la GIEC (§26.6.2e), només els pronoms que representen un complement del verb en infinitiu d'una oració causativa, com també amb els verbs de percepció *veure* o *sentir* (GIEC, §26.6.1b), tenen una certa llibertat de col·locació i poden ajuntar-se al seu verb o al verb en forma personal.

(65)

En la construcció, el verb *interessar* queda format en combinar l'arrel lèxica *√interess-* amb *v_{GO}* (*Sv₂*), després de passar per *v_{BE}* (*Sv₁*), ja que *Sv₃* està ocupat pel verb lleuger *fer*, tot i que, com ja hem dit, el verb pot acabar ascendint a *Sv₃* per formar un verb complex amb el verb causatiu. Aquesta derivació explica que el verb *interessar* es presenti com a pronominal, i també l'ordre dels elements de la construcció. En cas que el subjecte de l'infinitiu no es representi per un clític, queda en posició postverbal i, com que no pot rebre Cas nominatiu del ST de la subordinada perquè és defectiu, rep Cas acusatiu a distància del S_{Veu} de la matriu. En cas que el subjecte de l'infinitiu es pronominalitzi, s'ajuntarà al verb causatiu, ja que és un pronom incompatible amb el pronom reflexiu, perquè també és acusatiu i de tercera persona (vegeu l'agramaticalitat de (28c)). La semàntica associada a l'estructura entenem que és similar a la semàntica de la construcció amb un

verb pronominal subordinat introduït per la conjunció *que*, atesa la presència del nucli eventiu $S_{\nu_{GO}}$: ‘fer {prendre / agafar} interès per la literatura’.⁵⁵

De tota manera, les dues construccions de (64) no ens semblen completament acceptables, tot i que la GIEC (§26.6.2d) consagra la primera com a normativa amb altres verbs similars (*Aquell esdeveniment el va fer penedir-se del mal comès*). De fet, aquesta obra ja indica que «[q]uan el verb pronominal és un inacusatiu relacionat amb un verb transitiu de sentit causatiu, podem ajuntar el pronom inherent al verb en infinitiu o bé silenciar-lo. Aquesta darrera solució és la més freqüent, sobretot amb pronoms de primera i segona persona» (GIEC §26.6.2d). A més a més, però, la construcció de (64b) ens resulta encara més degradada que la de (64a), per la qual cosa hi hem posat l'interrogant al davant. Una consulta feta a Google de la forma «va fer interessar-se» ens ha mostrat molt pocs resultats. Però tots amb el subjecte de l'infinitiu pronominalitzat, normalment amb un clític acusatiu –com els exemples de (11b³–15b³)–, tot i que també de vegades amb un clític datiu –vegeu els comentaris al voltant dels exemples de (32–34)–: aquesta diferència, però, no la tractarem en aquest treball.

Un aspecte interessant a analitzar, per acabar, és si hi ha alguna diferència semàntica entre la construcció amb el verb de la subordinada en infinitiu si es construeix amb clític pronominal o sense. És evident que hi ha una diferència semàntica estructural, que ja hem destacat: la presència del nucli eventiu S_{ν_2} en dos *flavors* alternatius ja suposa una diferència important. Si el nucli és ν_{DO} , la semàntica és causativa, mentre que si el nucli és ν_{GO} la semàntica és diferent.⁵⁶ Aquesta diferència l'hem intentada reflectir en la proposta de significat estructural: ‘fer causar interès’ *vs.* ‘fer {prendre / agafar} interès’.

Més enllà d'aquesta diferència, però, en tots dos casos el subjecte del verb matriu pot ser tant una entitat animada com inanimada, com un esdeveniment causant (cf. (66)), tal com s'ha vist a l'apartat §3. Per tant, la interpretació ha de ser que aquest subjecte ‘provoca’, no ‘obliga/força’, el sub-

55 Semàntica aplicable a construccions similars amb els altres predicats que hem anomenat verbs d'interès: ‘fer {prendre / agafar} {afició / apassionament / entusiasme / il·lusió} + SPrep’.

56 El lector s'adonarà que no usem el terme *semàntica incoativa*, com potser esperaria. Seguint Royo (2018), considerem que aquests predicats pronominals s'assemblen als predicats ergatius pronominals (amb semàntica incoativa, resultat de l'alternança causativa), però no són exactament iguals. Els diferencia la presència obligatòria del SPrep i la d'un tret de voluntarietat o agentivitat en l'experimentador, com un agent que anomena *intern* (cf. també la nota 46).

jecte de l'infinitiu. En el nostre cas, el subjecte de *fer* provoca que causi interès a la Meritzell per la literatura o que la Meritzell s'interessi per la literatura. Fins i tot quan el subjecte de *fer* és animat pot haver actuat involuntàriament, quan l'interès és el resultat, no necessàriament buscat, d'una acció duta a terme pel subjecte del verb matriu. En canvi, el subjecte de la clàusula subordinada no pot ser més que una entitat animada, cosa que podem explicar per la semàntica verbal, ja que només a una entitat animada se li pot causar interès o només una entitat animada pot prendre interès.⁵⁷

(66) {L'Arnau / L'article / La lectura de l'article} la va fer {interessar / interessar-se} {en/per} la literatura.

Per concloure aquest apartat, doncs, hem proposat una estructura biclausal per explicar les construccions causatives perifràstiques objecte del nostre estudi. La diferència entre les diverses estructures proposades es troba en la presència d'un domini verbal defectiu o no en la clàusula subordinada. Així, considerem que les construccions amb el verb de la subordinada en infinitiu presenten un domini verbal defectiu, mentre que les construccions subordinades introduïdes per la conjunció *que* i amb un verb conjugat presenten aquest domini verbal complet. Tanmateix, aquesta no és l'única diferència. Seguint el marc teòric de Cuervo (2003), hem postulat la presència de dos nuclis eventius en la clàusula subordinada, per la qual cosa hem de dir que es tracta d'una estructura clausal bieventiva. Ara bé, en les construccions en què el verb de la subordinada es presenta com a pronominal hem considerat que la combinació de nuclis eventius és $v_{GO} + v_{BE}$, i que en aquest cas el domini funcional de la clàusula no presenta S_{VEU}.⁵⁸ En canvi, en el cas que el verb de la subordinada es presenti sense el clític pronominal, cosa que només pot passar si és en infinitiu, hem postulat que la combinació de nuclis eventius és $v_{DO} + v_{BE}$. Aquest contrast explica la

57 Per tant, podem comprovar que en aquestes construccions es dona l'efecte d'obligació estudiat en altres treballs sobre les causatives perifràstiques (cf. Folli & Harley, 2007; Pitteroff & Campanini, 2013), en el sentit que *la Meritzell* és un *causee* acceptable, però no ho seria una entitat inanimada. Tanmateix, Pitteroff & Campanini (2013) revisen el concepte d'*efecte d'obligació* i el vinculen més al Cas amb què es marca aquest *causee* (contràriament a Folli & Harley 2007, que el vinculen al *flavor* de *Si*), concretament al marcatge amb Cas datiu. És una qüestió en què ara no ens endinsarem, però molt estimulant per a futures recerques.

58 Vegeu, però, la nota 46.

diferència semàntica en aquestes construccions entre el significat 'fer prendre interès' o 'fer causar interès'.⁵⁹

També cal destacar que matisem la *Target/Subject Matter Restriction* de Pesetsky (1995), segons la qual els verbs psicològics d'oracions causatives de canvi d'estat no poden formar oracions simples triargumentals. La nostra proposta ha consistit a considerar que l'estructura de les construccions simples triargumentals AcExp(pre) és la mateixa que la de les construccions causatives perifràstiques amb un Sv_3 d'un nucli v_{DO} silent, però en el qual l'arrel acaba incorporant-se per formar el verb corresponent.

■ 6 Conclusions

En aquest article hem analitzat les oracions causatives simples triargumentals de determinats verbs psicològics catalans que anomenem d'interès (*aficionar, apassionar, entusiasmar, il·lusionar, interessar*). En contra de la *Target/Subject Matter (T/SM) Restriction* de Pesetsky (1995), són construccions que contenen un agent o una causa externa en posició d'argument extern, un experimentador acusatiu pacient i un estímul de l'experiència psicològica introduït per un sintagma preposicional obligatori (*L'Arnau va interessar la Meritxell {en/per} la literatura*).

Defensem que aquestes oracions presenten una estructura argumental complexa biclausal, que coincideix amb la de les oracions amb la perífrasi causativa *fer* + infinitiu –*L'Arnau va fer interessar la Meritxell {en/per} la literatura*, amb la semàntica compartida 'fer causar interès per la literatura'–: la presència silent o no del verb causatiu *fer* marcaria la diferència entre totes dues construccions. Aquesta estructura argumental es pot identificar també amb la d'altres oracions amb un verb modal o equivalent en comptes del verb causatiu *fer*, i doncs amb més contingut lèxic –*L'Arnau va aconseguir interessar la Meritxell {en/per} la literatura*, amb la semàntica 'aconseguir causar interès per la literatura'–. Totes tres tindrien en comú a la clàusula d'infinitiu un domini funcional defectiu (un SC, un ST i un S_{VEU} defectiu) i un nucli eventiu dominant Sv_{DO} .

59 Royo (2017a, 2017b) mostra que el verb *interessar* pot formar de manera independent oracions inacusatives estatives amb un experimentador datiu (*A la Meritxell li va interessar la literatura*), però no causatives: vegeu els comentaris al voltant dels exemples de (16–19). Per tant, segons la hipòtesi que valorem, només sota la condició de presentar-se en una clàusula subordinada amb un Sv_{DO} a l'oració matriu, el verb *interessar* podria esdevenir un verb causatiu d'estructura complexa $Sv_{DO} + Sv_{BE}$, que sempre exigirà un SP_{prep}.

Hi ha altres construccions causatives que poden expressar la mateixa escena conceptual que les simples triargumentals, amb algunes petites diferències estructurals, amb una subordinada de verb pronominal conjugat introduïda per la conjunció *que* –*L’Arnau va {fer/aconseguir} que la Meritxell s’interessés {en/per} la literatura*, amb la semàntica ‘{fer/aconseguir} que algú {preguï / agafi} interès per la literatura’. En la clàusula subordinada d’aquestes oracions el domini funcional presenta un SC i un ST que no són defectius, i un nucli eventiu dominant Sv_{GO} : tot i que un Sv_{GO} no selecciona cap S_{VEU} a la subordinada, cal donar una explicació sobre la semàntica de voluntarietat que mostra l’experimentador en aquestes construccions. La mateixa estructura però amb un nucli SC i ST defectiu és la que donaria raó de la perífrasi amb una clàusula d’infinitiu pronominal –*L’Arnau la va fer interessar-se {en/per} la literatura*, amb la semàntica ‘fer {prendre / agafar} interès per la literatura’.

Podem considerar que la *Target/Subject Matter (T/SM) Restriction* de Pesetsky indica una certa «resistència» a la construcció simple triargumental per part d’alguns parlants, més que no pas una restricció estricta. No tots els usuaris de la llengua tenen una percepció d’acceptabilitat idèntica d’aquestes oracions, la qual cosa fa que sovint es prefereixi una altra construcció perifràstica de semàntica similar o aproximada, precisament perquè les perifràstiques estan compostes de dues clàusules, cadascuna de les quals no és triargumental; tot i que la subordinada amb un infinitiu no pronominal se la pot considerar triargumental (*L’Arnau va fer interessar la Meritxell {en/per} la literatura*), ho és amb una forma verbal no personal. La «resistència» s’explicaria per l’intent d’evitar dues causes diferents en una mateixa oració simple de verb conjugat: en el cas de les oracions simples triargumentals que hem estudiat en aquest article hi hauria, d’una banda, una causa o una causa estructural (*L’Arnau*) i, de l’altra, un estímul o una causa conceptual (*{en/per} la literatura*). ■

■ Referències bibliogràfiques

- Abrines, Bartomeu (2016): *Els verbs de canvi d’estat i l’alternança causativa en català*, Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona (tesi doctoral).
- Acedo-Matellán, Víctor / Mateu, Jaume (2015): «Los verbos psicológicos: raíces especiales en estructuras corrientes», in: Marín, Rafael (ed.): *Los predicados psicológicos*, Madrid, Visor Libros, 81–109.

- Alexiadou, Artemis (2014): «Roots don't take complements», *Theoretical Linguistics* 40:3–4, 287–297.
- / Anagnostopoulou, Elena / Schäfer, Florian (2006): «The properties of anticausatives crosslinguistically», in: Frascarelli, Mara (ed.): *Phases of Interpretation*, Berlín: Mouton de Gruyter, 187–211.
- / — / — (2015): *External Arguments in Transitivity Alternations: A Layering Approach*, Oxford / New York: Oxford University Press.
- Alsina, Àlex (2008): «L'infinitiu», in: Solà, Joan / Lloret, Maria-Rosa / Mascaró, Joan / Pérez Saldanya, Manuel (dir.): *Gramàtica del Català Contemporani*, 4a ed. [2002], vol. 3, Barcelona: Empúries, 2389–2454.
- Baker, Mark C. (1988): *Incorporation: A Theory of Grammatical Function Changing*, Chicago: The University of Chicago Press.
- Baschung, Karine / Desmets, Marianne (2000): «On the phrasal vs. clausal syntactic status of French infinitives: causative construction and subject inversion», *Journal of French Language Studies* 10, 205–228.
- Belletti, Adriana / Rizzi, Luigi (1988): «Psych-Verbs and Theta-Theory», *Natural Language and Linguistic Theory* 6:3, 291–352.
- Burzio, Luigi (1986): *Italian Syntax: A Government-Binding Approach*, Dordrecht: Reidel.
- Campanini, Cinzia / Pitteroff, Marcel (2013): «Analytic causatives. A German-Italian comparative approach», in: Boone, Enrico / Kohlberger, Martin / Schulpen, Maartje (ed.): *Proceedings of the 20th Conference of the Student Organisation of Linguistics in Europe (ConSOLE)*, Leiden: Leiden University, 45–70.
- Chomsky, Noam (2000): «Minimalist Inquiries: The Framework», in: Martin, Roger / Michaels, David / Uriagereka, Juan (ed.): *Step by Step: Essays on Minimalist Syntax in Honor of Howard Lasnik*, Cambridge, MA: The MIT Press, 89–155.
- (2001): «Derivation by Phase», in: Kenstowicz, Michael (ed.): *Ken Hale: A Life in Language*, Cambridge, MA: The MIT Press, 1–52.
- (2008): «On phases», in: Freidin, Robert / Otero, Carlos P. / Zubizarreta, Maria Luisa (ed.): *Foundational Issues in Linguistic Theory. Essays in Honor of Jean-Roger Vergnaud*, Cambridge, MA: The MIT Press, 134–166.
- Cinque, Guglielmo (2006): *Restructuring and Functional Heads. The Cartography of Syntactic Structures*, vol. 4, Oxford / New York: Oxford University Press.

- Ciutescu, Elena (2013): «Micro-parametric variation in Romance causative constructions», *Bucharest Working Papers in Linguistics* 2, 45–60.
- (2018): *Defective causative and perception verb constructions in Romance. A minimalist approach to infinitival and subjunctive clauses*, Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona (tesi doctoral).
- Cuervo, M. Cristina (2003): *Datives at Large*, Cambridge, MA: Massachusetts Institute of Technology (tesi doctoral).
- (2014): «Arguments for a root», *Theoretical Linguistics* 40:3/4, 375–387.
- (2015): «Causation without a CAUSE», *Syntax* 18:4, 388–424.
- DDLC = Institut d'Estudis Catalans: *Diccionari descriptiu de la llengua catalana*. Consulta en línia, <<http://dcc.iec.cat/ddlci/scripts/index1.asp>>.
- DIEC2 = Institut d'Estudis Catalans (2007): *Diccionari de la llengua catalana*, 2a ed. [1995], Barcelona: Institut d'Estudis Catalans / Enciclopèdia Catalana / Edicions 62. Consulta en línia, <<http://dlc.iec.cat/>>.
- DUVC = Ginebra, Jordi / Montserrat, Anna (2009): *Diccionari d'ús dels verbs catalans. Règim verbal i canvi i caiguda de preposicions*, 2a ed. [1999: 1a ed. publicada per Edicions 62], Barcelona: Educaula.
- Everaert, Martin / Van Riemsdijk, Henk C. (ed.) (?2017): *The Wiley Blackwell Companion to Syntax*, vol. 1, Oxford / New York: Wiley-Blackwell.
- Folli, Raffaella (2001): *Constructing telicity in English and Italian*, Oxford: University of Oxford (tesi doctoral).
- / Harley, Heidi (2005): «Flavors of v», in: Kempchinsky, Paula / Slabakova, Roumyana (ed.): *Aspectual Inquiries*, Dordrecht: Springer, 95–120.
- / — (2007): «Causation, obligation, and argument structure: On the nature of little v», *Linguistic Inquiry* 38:2, 197–238.
- Franco, Jon (1990): «Towards a typology of psych verbs: Evidence from Spanish», in: Green, Thomas / Uziel, Sigal (ed.): *Proceedings of the 2nd Meeting of Student Conference in Linguistics (SCIL 2)*, Cambridge, MA (MIT Working Papers in Linguistics; 12), 46–92.
- Gallego, Ángel J. (2008): *Phase Theory and Parametric Variation*, Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona (tesi doctoral).
- (2009): «Defective C-T in Romance», *Probus* 21:2, 163–216.
- (2010): *Phase Theory*, Amsterdam: John Benjamins.
- (2016): «A phase-theoretic approach to cliticization in Romance», *Studies in Hispanic and Lusophone Linguistics* 9:1, 67–94.

- GIEC = Institut d'Estudis Catalans (2016): *Gramàtica de la llengua catalana*, Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- Ginebra, Jordi / Montserrat, Anna (2002): «Sobre el règim del verb 'interessar'», *Llengua i Ús* 25, 44–48.
- Gross, Maurice (1975): *Méthodes en syntaxe. Régime des constructions complétives*, Paris: Hermann.
- Guasti, Maria-Teresa (1993): *Causative and Perception Verbs: A Comparative Study*, Torino: Rosenberg & Sellier.
- (2017): «Analytical causatives», in Everaert / Van Riemsdijk (ed.), DOI:10.1002/9781118358733.wbsyncom038.
- Harley, Heidi (1995): *Subjects, Events and Licensing*, Cambridge, MA: Massachusetts Institute Of Technology (tesi doctoral).
- (2014): «On the identity of roots», *Theoretical Linguistics* 40:3/4, 225–276.
- Ippolito, Michela (2000): *Remarks on the Argument Structure of Romance Causatives*, Cambridge, MA: Massachusetts Institute of Technology (manuscrit no publicat).
- Kailuweit, Rolf (2005): *Linking: Syntax und Semantik französischer und italienischer Gefühlsverben*, Tübingen: Niemeyer.
- (2007): «El enlace de los verbos de sentimiento. Un cálculo de rasgos», in: Cano, Pablo et al. (ed.): *Actas del VI Congreso de Lingüística General, Santiago de Compostela, 3–7 de mayo de 2004, II. A Las lenguas y su estructura*, Madrid: Arco Libros, 1699–1707.
- (2018): «Activity Hierarchy and Argument Realization in (R)RRG», in: Kailuweit, Rolf / Künkel, Lisann / Staudinger, Eva (ed.): *Applying and Expanding Role and Reference Grammar* (NIHIN Studies), Freiburg: Albert-Ludwigs-Universität, Universitätsbibliothek, 185–207.
- Kayne, Richard (1975): *French Syntax: The Transformational Cycle*, Cambridge, MA: The MIT Press.
- Kratzer, Angelika (1996): «Severing the external argument from its verb», in: Rooryck, Johan / Zaring, Laurie (ed.): *Phase Structure and the Lexicon*, Dordrecht: Kluwer, 109–138.
- Labelle, Marie (2017): «Causative and perception verbs», in: Dufter, Andreas / Stark, Elisabeth (ed.): *Manual of Romance Morphosyntax and Syntax*, Berlin: Mouton de Gruyter, 299–331.
- Marantz, Alec (1997): «No escape from syntax: Don't try morphological analysis in the privacy of your own lexicon», in: Dimitriadis, Alexis /

- Siegel, Laura / Surek-Clark, Clarissa / Williams, Alexander (ed.): *Proceedings of the 21st Annual Penn Linguistics Colloquium* (University of Pennsylvania Working Papers in Linguistics; 4:2), 201–225.
- (2013): «Verbal argument structure: Events and participants», *Lingua* 130, 152–168.
- Mateu, Jaume (2000): «La semàntica relacional de l'estructura argumental i la seva aplicació a una alternança lexicosemàntica del català», *Llengua & Literatura* 11, 281–309.
- Pesetsky, David (1995): *Zero Syntax. Experiencers and Cascades*, Cambridge, MA: The MIT Press.
- Pitteroff, Marcel / Campanini, Cinzia (2013): «Variation in analytic causative constructions: a view on German and Romance», *Journal of Comparative Germanic Linguistics* 16, 209–230.
- Pylkkänen, Liina (2008): *Introducing Arguments*, Cambridge, MA: The MIT Press.
- Reinhart, Tanya (2001): «Experiencing derivations», in: Hastings, Rachel / Jackson, Brendan / Zvolenszky, Zsofia (ed.): *Proceedings of SALT XI*, Ithaca, NY: CLC Publications, 365–387.
- Richards, Norvin (2010): *Uttering Trees*, Cambridge, MA: The MIT Press.
- Rizzi, Luigi (1982): *Issues in Italian Syntax*, Dordrecht: Foris.
- Rowlett, Paul (2007): «Cinque's functional verbs in French», *Language Sciences* 29:6, 755–786.
- Royo, Carles (2017a): «Verbs psicològics catalans: el cas de *agradar* i *interessar*», *Caplletra. Revista Internacional de Filologia* 62, 65–88.
- (2017b): *Alternança acusatiu/datiu i flexibilitat semàntica i sintàctica dels verbs psicològics catalans*, Barcelona: Universitat de Barcelona (tesi doctoral).
- (2018): «Els verbs psicològics pronominals catalans i l'alternança emotiva/volitiva», *Études Romanes de Brno* 39, 1, 115–138.
- (2019): «L'accepció causativa del verb *interessar* amb complement preposicional», *Caplletra. Revista Internacional de Filologia* 67, 65–91.
- Runner, Jeffrey T. / Moulton, Keir (2017): «The Accusative Plus Infinitive Construction in English», in: Everaert / Van Riemsdijk (ed.), DOI:10.1002/9781118358733.wbsyncom076.
- Ruwet, Nicolas (1993): «Les verbes dits psychologiques. Trois théories et quelques questions», *Recherches Linguistiques de Vincennes* 22, 95–124.

- (1994): «Être ou non pas être un verbe de sentiment», *Langue Française* 103, 45–55.
- Torrego, Esther (2010): «Variability in the case patterns of causative formation in Romance and its implications», *Linguistic Inquiry* 41:3, 445–470.
- Vermandere, Dieter (2002): *I verbi psicologici italiani. Uno studio semantico e sintattico*, Leuven: Katholieke Universiteit Leuven (tesi doctoral).
- Villalba, Xavier (2004): *Diccionari Ballesta de gramàtica generativa*, Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona.
- Vivanco, J. Margarita (2016): *Causatividad y cambio de estado en español. La alternancia causativo-inacusativa*, Madrid: Universidad Complutense de Madrid (tesi doctoral).
- Wood, Jim / Marantz, Alec (2017): «The interpretation of external arguments», in: D'Alessandro, Roberta / Franco, Irene / Gallego, Ángel J. (ed.): *The Verbal Domain*, Oxford / Nova York: Oxford University Press.
- Wurmbrand, Susanne (2001): *Infinitives: Restructuring and Clause Structure*, Berlin: Mouton de Gruyter.
- (2006): «Verb clusters, verb raising, and restructuring», in: Everaert, Martin / van Riemsdijk, Henk (ed.): *The Blackwell Companion to Syntax*, vol. 5, Oxford: Blackwell, 227–341.

■ Referències dels exemples

- Alabrus, Rosa M^a (1998): «Les relacions entre Catalunya i França durant la Guerra de Successió», *Pedralbes. Revista d'Història Moderna* 18–II.
- Alier i Aixalà, Roger (1990): *L'òpera a Barcelona. Orígens, desenvolupament i consolidació de l'òpera com a espectacle teatral a la Barcelona del segle XVIII*, Barcelona: Institut d'Estudis Catalans / Societat Catalana de Musicologia.
- Boronat i Trill, Maria Josep (1999): *La política d'adquisicions de la Junta de Museus. 1890–1923*, Barcelona: Junta de Museus de Catalunya / Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- Bosch-Gimpera, Pere (1980): *Memòries*, Barcelona: Edicions 62.
- Coromines, Pere (1933): «Interpretació del vuitcents català», *La Revista* XIX, 20–35.
- Durban Roca, Glòria (2010): *La biblioteca escolar, avui. Un recurs estratègic per al centre*, Barcelona: Graó.

- Ferrando, Antoni (2008): «Germà Colón: el compromís intel·lectual amb el País Valencià», in: Casanova, Emili / Echenique, M. Teresa (ed.): *El deler per les paraules. Les aportacions de Germà Colón a la romanística*, València: Publicacions de la Universitat de València.
- Ohnet, Jordi (1931): *La Senyora Desvarenes*, Barcelona: Edicions Bosch.
- Pons, Margalida (1998): *Poesia insular de postguerra: quatre vens del anys cinquanta*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- Sardà, Zeneida (1999): *Perfils*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- Sugranyes de Franch, Ramon (1994): «Encara sobre la religiositat de Joan Maragall», in: Massot, Josep (coord.): *Estudis de llengua i literatura catalanes XXIX. Miscel·lània Germà Colom 2*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 129–144.
- Veà i Baró, Andreu (2005): *Qui és qui a Internet? Recull inèdit de fets i anècdotes*, Barcelona: CIDEM, Centre d'Innovació i Desenvolupament Empresarial.
- Bartomeu Abrines Llabrés, Universitat Oberta de Catalunya, E-08035 Barcelona, <babrines@uoc.edu>, i Universitat de les Illes Balears, Centre d'Estudis de Postgrau, E-07122 Palma (Illes Balears), <b.abrines@uib.cat>, ORCID: 0000-0003-4311-7471.
 - Carles Royo i Bieto, Universitat Rovira i Virgili, Departament de Filologia Catalana, Campus Catalunya, Av. Catalunya, 35, E-43002 Tarragona, <carles.royo@urv.cat>, ORCID: 0000-0003-3071-0145.